

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

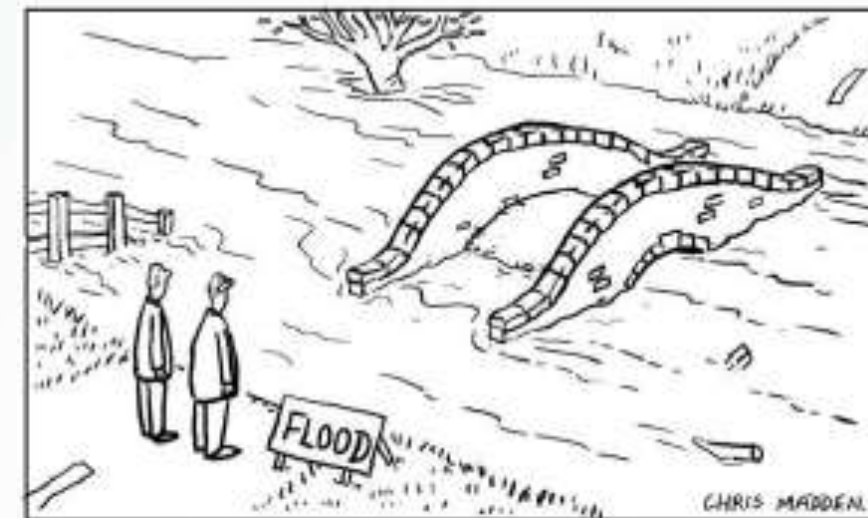
**Magyar Vegyipari Szövetség éves
Vegyipari Konferenciája**
Eger, 2023. október 10.

A klímasemlegesség kihívásai – hogyan érhető el a 2050-es kibocsátási cél az energiaintenzív iparágakban?

Dr. Botos Barbara

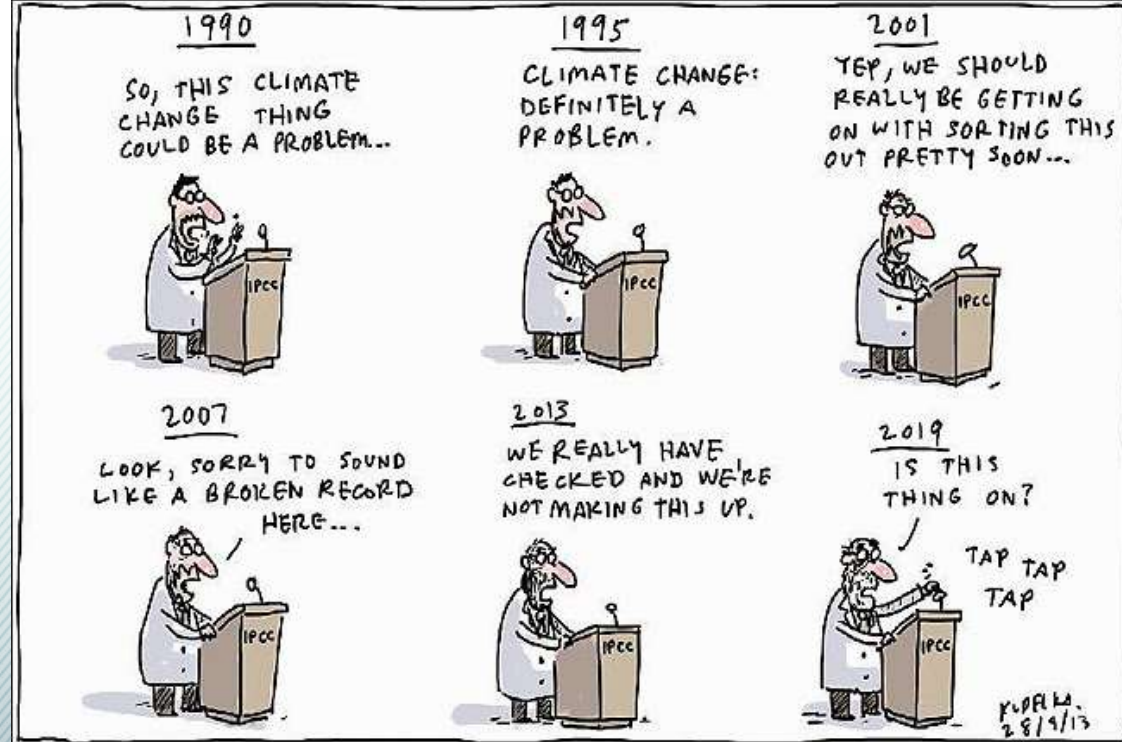
klímaügyekért és klímadiplomáciáért felelős utazó nagykövet,
Energiaügyi Minisztérium

- Nemzetközi klímatudomány (IPCC)
- Nemzetközi klímapolitika (UNFCCC)
- Az Európai Unió klíma- és energiapolitikája
- Magyarország klíma- és energiapolitikája
- Energiaintenzív iparágak

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

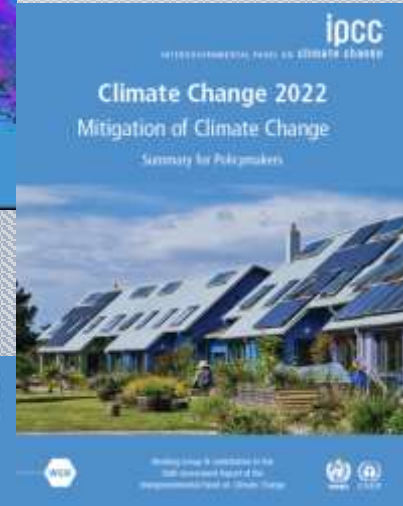
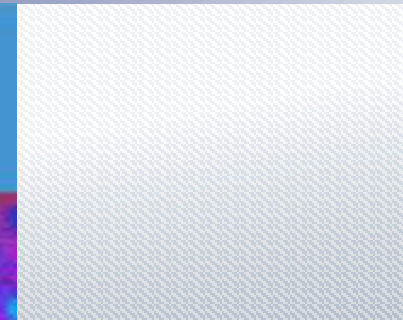
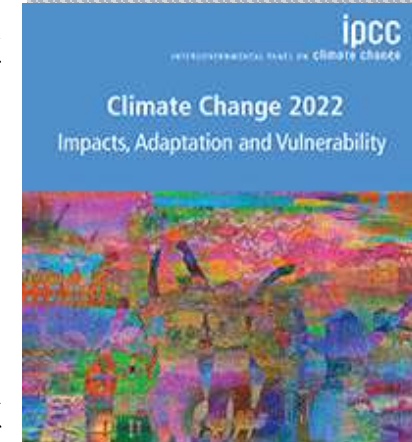
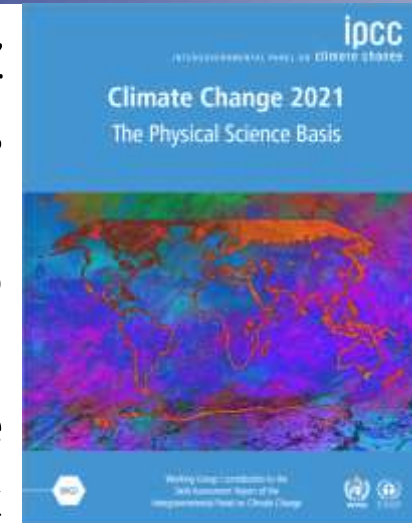
Nemzetközi klímatudomány (IPCC)

ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület

- 1988-ban hozta létre az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) és a Meteorológiai Világszervezet (WMO)
- Fő célja a kormányok ellátása tudományos információkkal, saját kutatást nem végez
- Magyarország az utóbbi 7 évben folyamatos önkéntes támogatója (befizetője) az IPCC Vagyonkezelői Alapjának
- A felelős minisztérium elkötelezett a hazai kutatók bevonásában az IPCC munkájába
- Az IPCC szakmai irányító testületének (Bureau) magyar tagja Ürge-Vorsatz Diána professzor (3. sz. munkacsoport – mitigáció), jelenleg megválasztott alelnök!
- 2020-ban az IPCC mintájára létrejött a HUPCC (Magyar Éghajlatváltozási Tudományos Testület)

- Az IPCC jelentései szolgáltatják az elsődleges tudományos alapot az ENSZ klímapolitikai tárgyalásaihoz és meghatározó szerepet töltenek be az EU-s és hazai szakpolitika-alkotásában is.
- Az IPCC fontos kiadványa az ún. 1,5°C-os globális felmelegedésről szóló különjelentés (2018), amely megállapítja, hogy a Párizsi Megállapodásban foglalt célkitűzések megvalósításához **globálisan ~2050-re klímasemlegességet** kell elérni! (Klímasemlegesség: az üvegházhatású gázok emberi eredetű forrásokból való kibocsátásai és a nyelők általi eltávolításai között egyensúly megteremtése).
- Az IPCC 6. Értékelő Ciklusában (2015-2022) továbbá az alábbi jelentések kerültek elfogadásra:
  - I. munkacsoport – **természettudományos alapok** (2021. augusztus 9.)
  - II. munkacsoport – **alkalmazkodás** (2022. február 28.)
  - III. munkacsoport – **mitigáció** (2022. április 4.)
- 2022-23: a Szintézis Jelentés elfogadása, amely a ciklus összes jelentésének eredményeit összegzi.

Az IPCC AR6 Szintézis Jelentésének összefoglalója

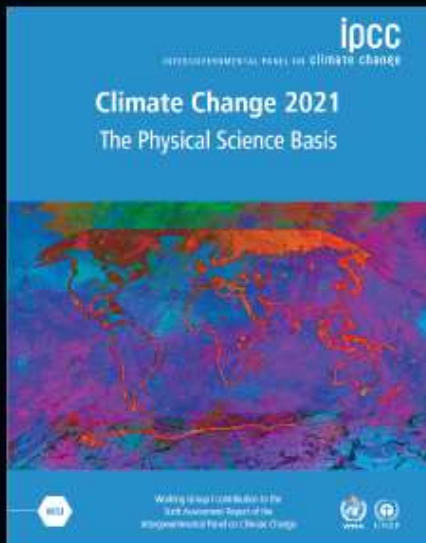
Az IPCC a 2023. március 13-19. közötti 58. plenáris ülészakán megtárgyalt Szintézis Jelentéshez a 6. Értékelő Ciklus 3 munkacsoporti jelentését (természettudományos alapok; alkalmazkodás; mitigáció; 2021-2022) és 3 különjelentését (óceán és krioszféra; szárazföld; 1.5°C-os jelentés, 2018-2019) összegzi, nem tartalmaz azokhoz képest új tudományos információt. Az AR6 az eddigi legsűrűbb ciklus, a Szintézis Jelentés a többi eredménytermékhez képest átfogó és tömör összefoglaló. A SYR narratívája a figyelmeztetés, a remény és a kihívások üzenetére épül.

WGI

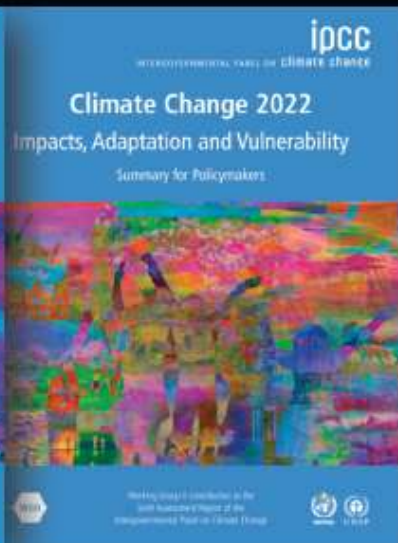
WGII

WGIII

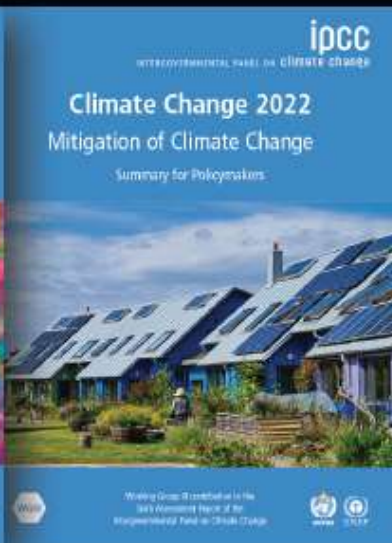
Special Report

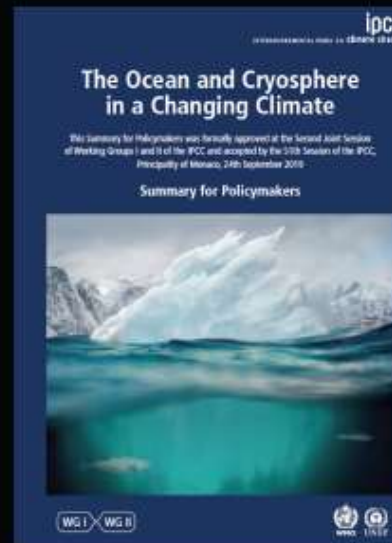
AR6 Climate Change 2021:
The Physical Science Basis

Climate Change 2022:
Impacts, Adaptation and
Vulnerability

Climate Change 2022:
Mitigation of Climate Change

Ocean and Cryosphere in a
Changing Climate

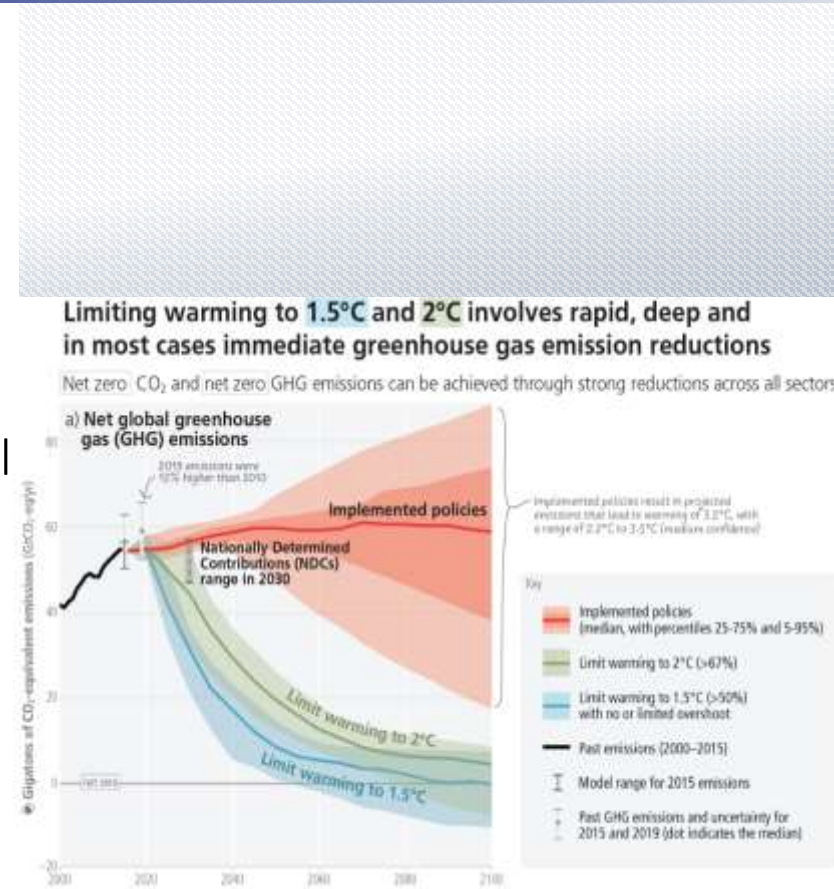
Climate Change and Land

Global Warming of 1.5 °C

A jelentés figyelmeztetése: Nem teszünk eleget az éghajlatváltozás megfékezése érdekében, a klímaváltozás elleni fellépés sebessége és nagyságrendje nem elegendő a globális felmelegedés 1.5°C-ra vagy 2°C-ra korlátozásához sem. Az ábra a múltbeli kibocsátásokat és a jövőbeli kibocsátások modellezett forgatókönyveit mutatja. Kék sáv: forgatókönyvek, amely 50%-os valószínűséggel 1.5°C-ra korlátozná a felmelegedést (kis túllövással vagy túllövés nélkül). Zöld sáv: a felmelegedést 67% valószínűséggel 2°C alá korlátozó forgatókönyvek. **A jelenleg érvényben levő szakpolitikákkal (piros) olyan pályán vagyunk, amely sem a 1.5°C-os, sem a 2°C-os célkitűzést sem teljesítik, legjobb becslés szerint 3.2°C felmelegedéshez vezetnének.** A 2030-ra vetített jelenlegi erőfeszítések, megvalósított szakpolitikák (piros vonal) nem elégségesek még a 2 fokos célkitűzés tartásához sem. A 2030-as NDC-ket is erősíteni kell, még a feltételeseket is. Ha a kibocsátások így folytatódnak, a megvalósítani tervezett szakpolitikák esetén is kizárjuk a 1.5°C-os célt és a 2°C megtartását is nehézkesé tesszük. Két hiányosságot kell tehát kezelni: a megvalósított szakpolitikák és az NDC-k között, valamint az NDC-k és a 1.5°C (2°C) közötti szakadékot.

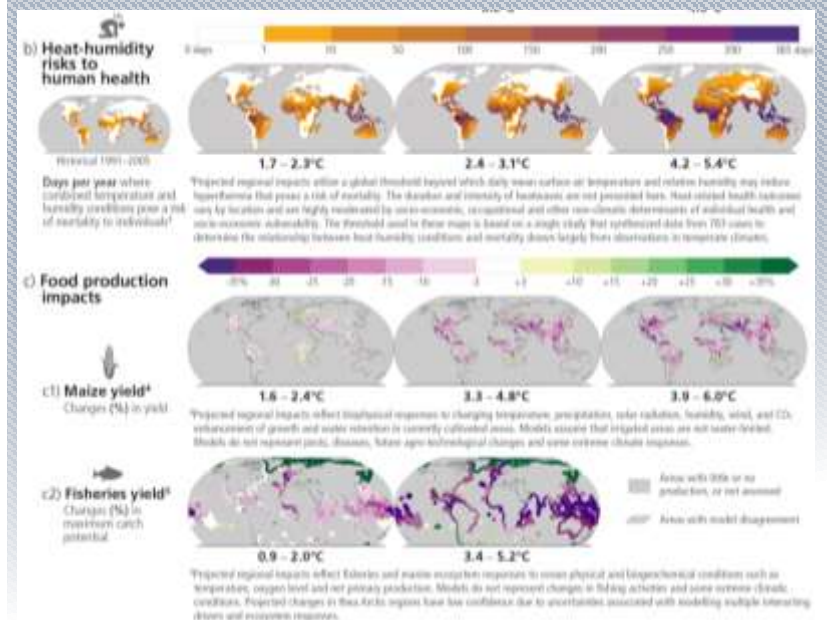
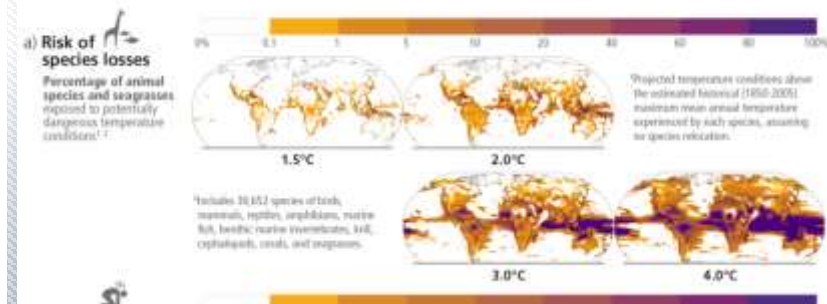
Forrás: EM

A következő dián található ábra a felmelegedési szinteket mutatja, az egymás alatti sávok a különböző forgatókönyveket jelzik. 2011-2020 között az iparosodás előtti időkhöz képest már 1.1°C -t emelkedett a globális felszíni átlaghőmérséklet. Az ábrán a generációs különbségek is megjelennek: a ma születettek teljesen más éghajlaton élhetnek, ennek a súlyossága a mai döntéseinktől függ. Ha sikerül a felmelegedést 1.5°C -ra korlátoznunk, ez sokkal közelebb lesz a mostanihoz. Az éghajlatváltozás következményekkel jár a vízhiányra és az élelmiszer-előállításra, a (mentális) egészségre és jóllétre, városi és települési infrastruktúrákra, az ökoszisztémák és fajok időbeli és térbeli vándorlására (amely további problémákhoz vezet).

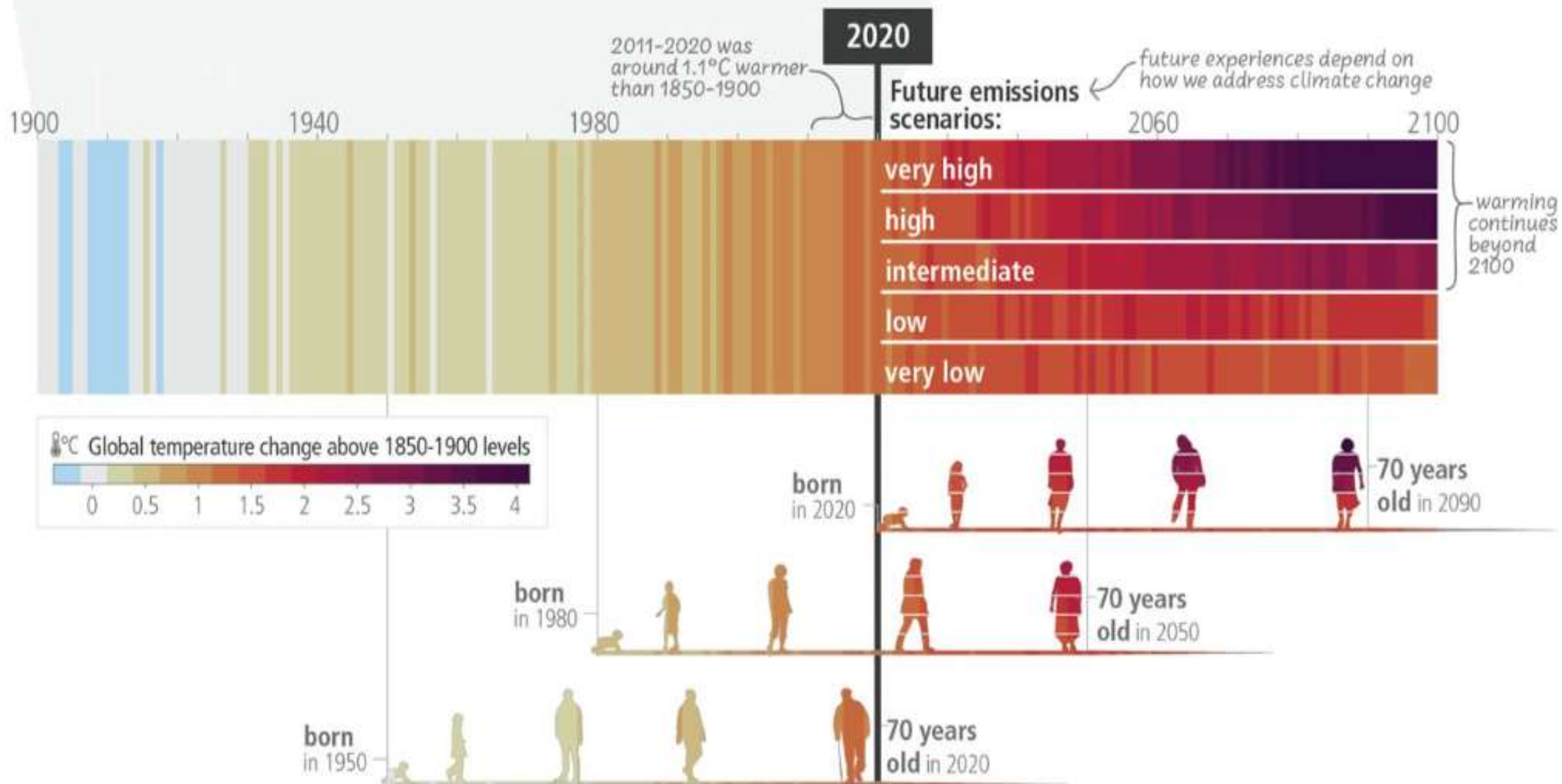
Future climate change is projected to increase the severity of impacts across natural and human systems and will increase regional differences

Examples of impacts without additional adaptation

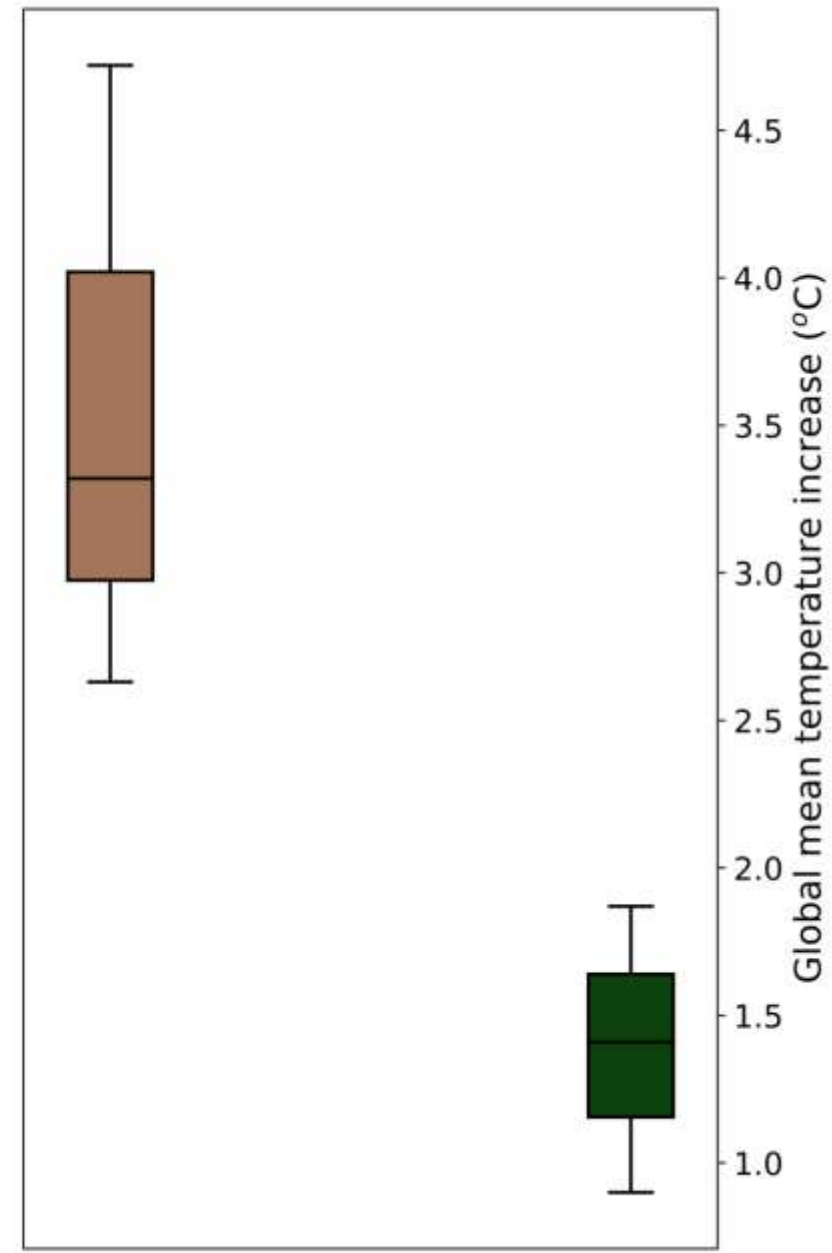
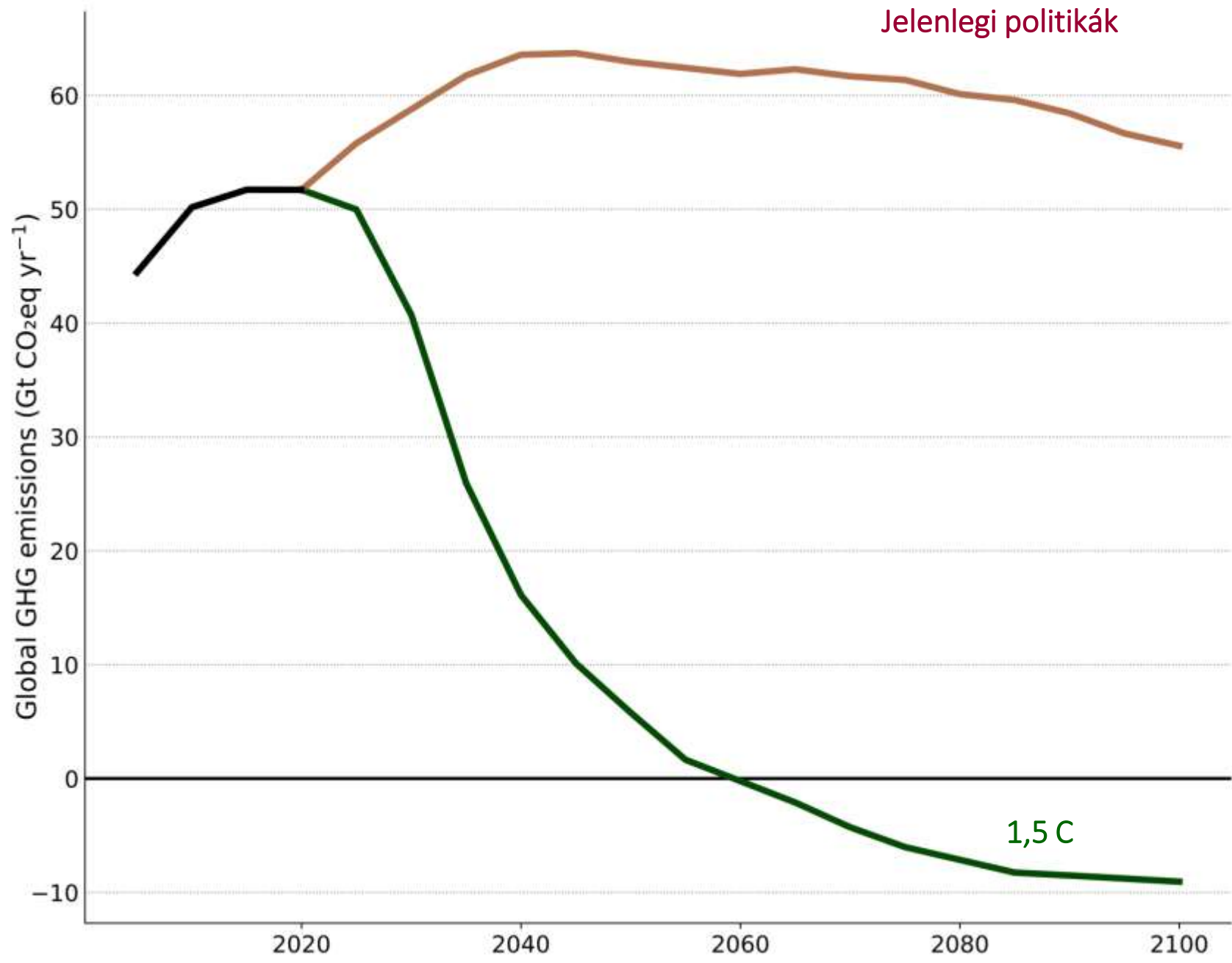

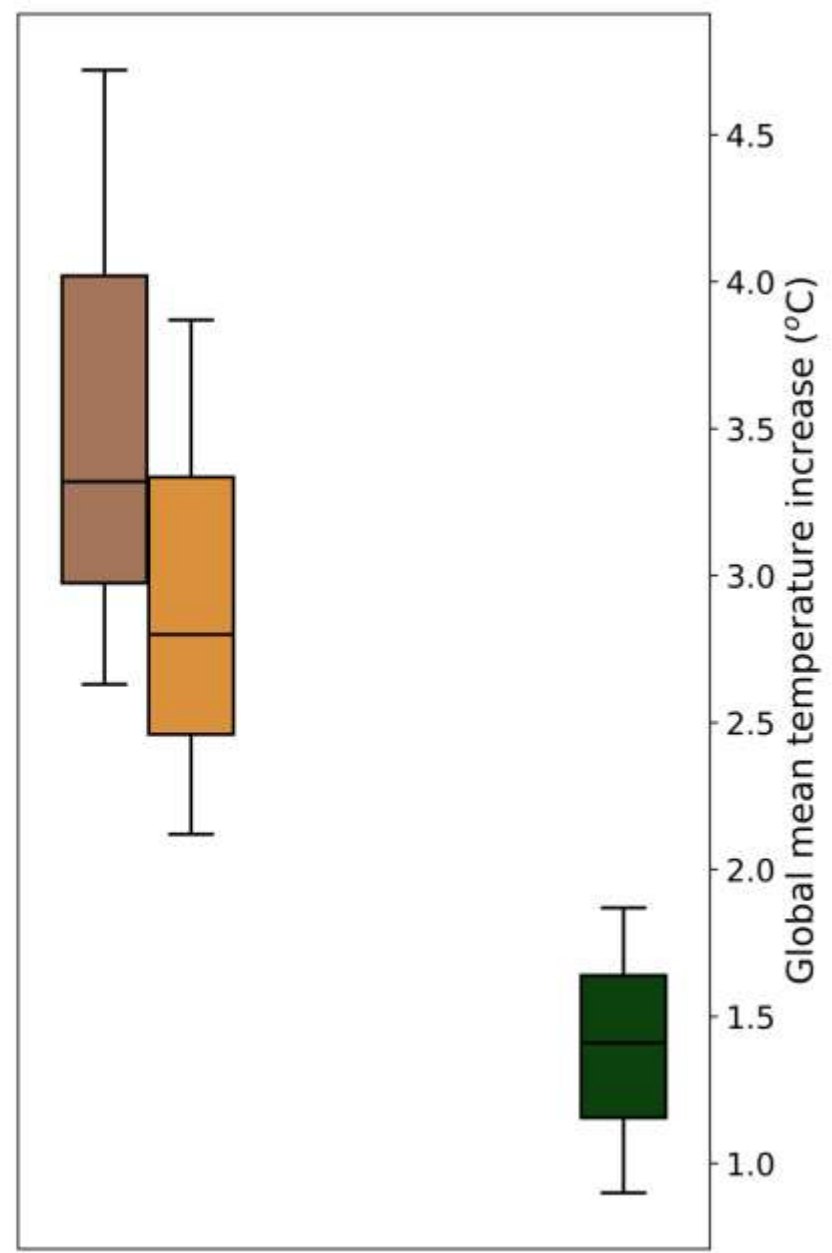
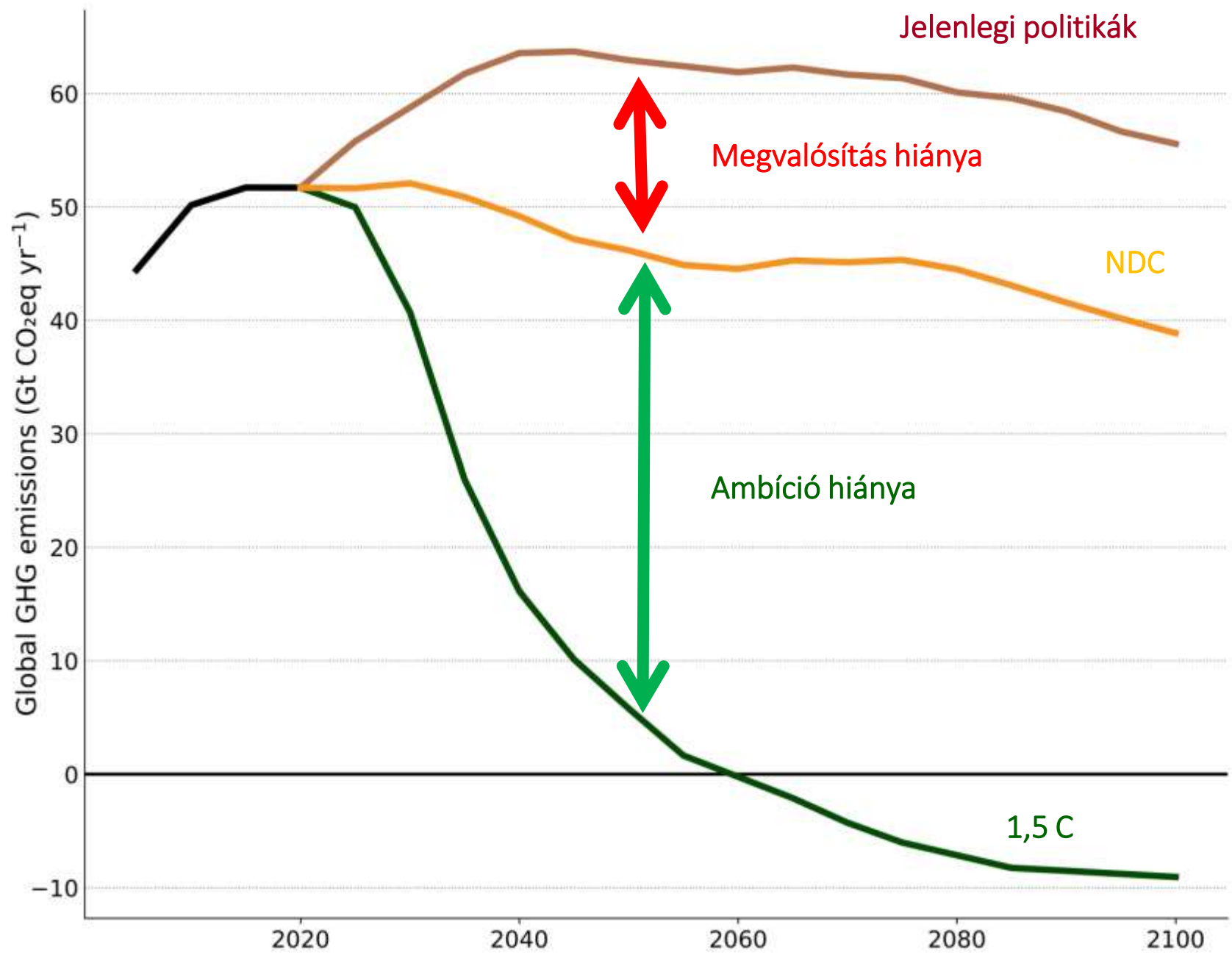
c) The extent to which current and future generations will experience a hotter and different world depends on choices now and in the near-term

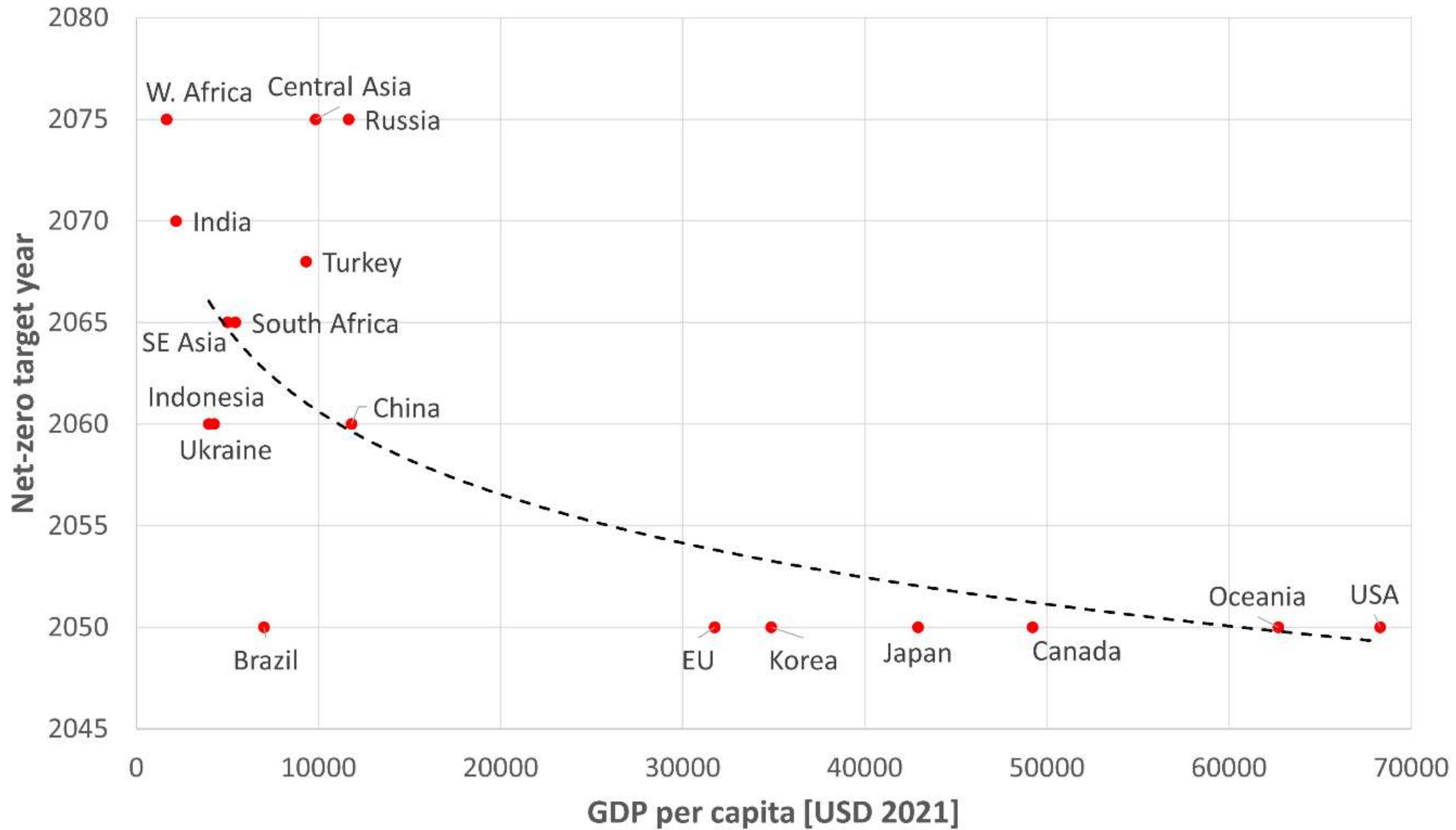

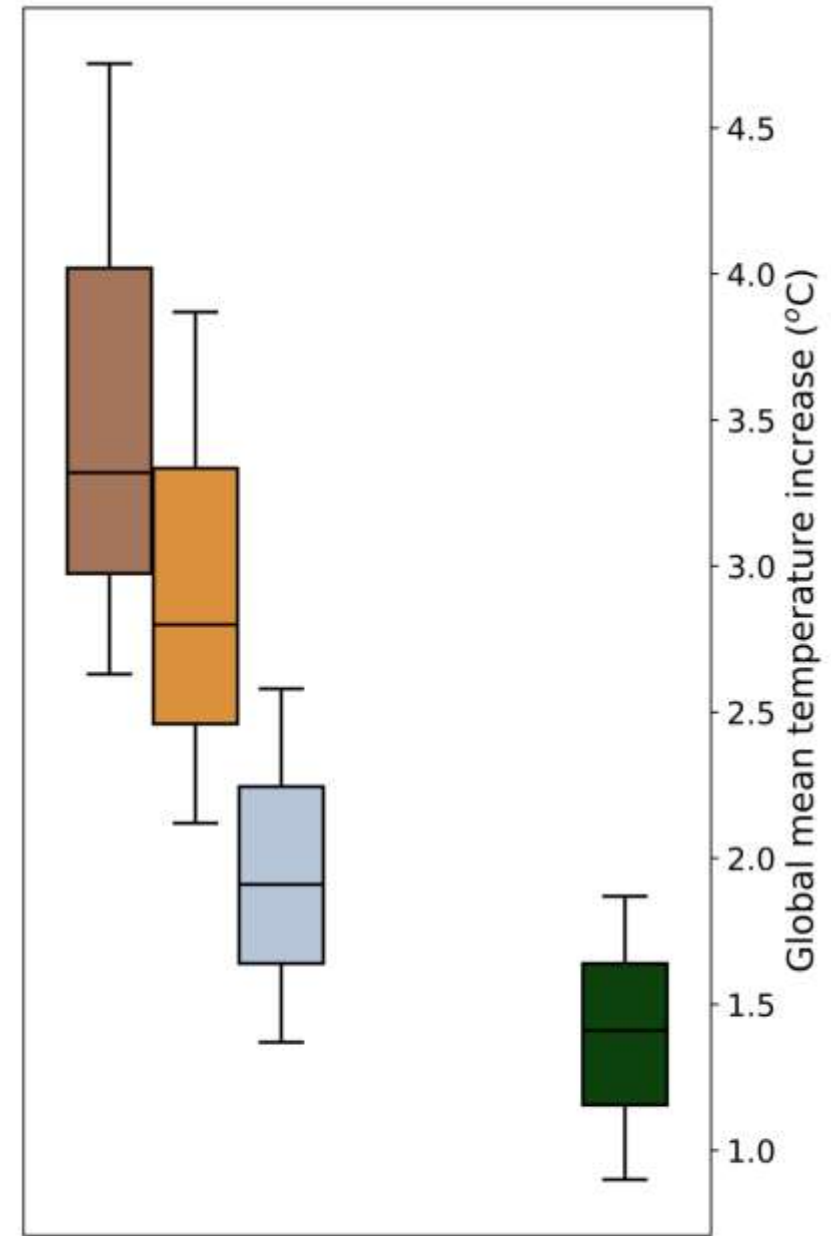
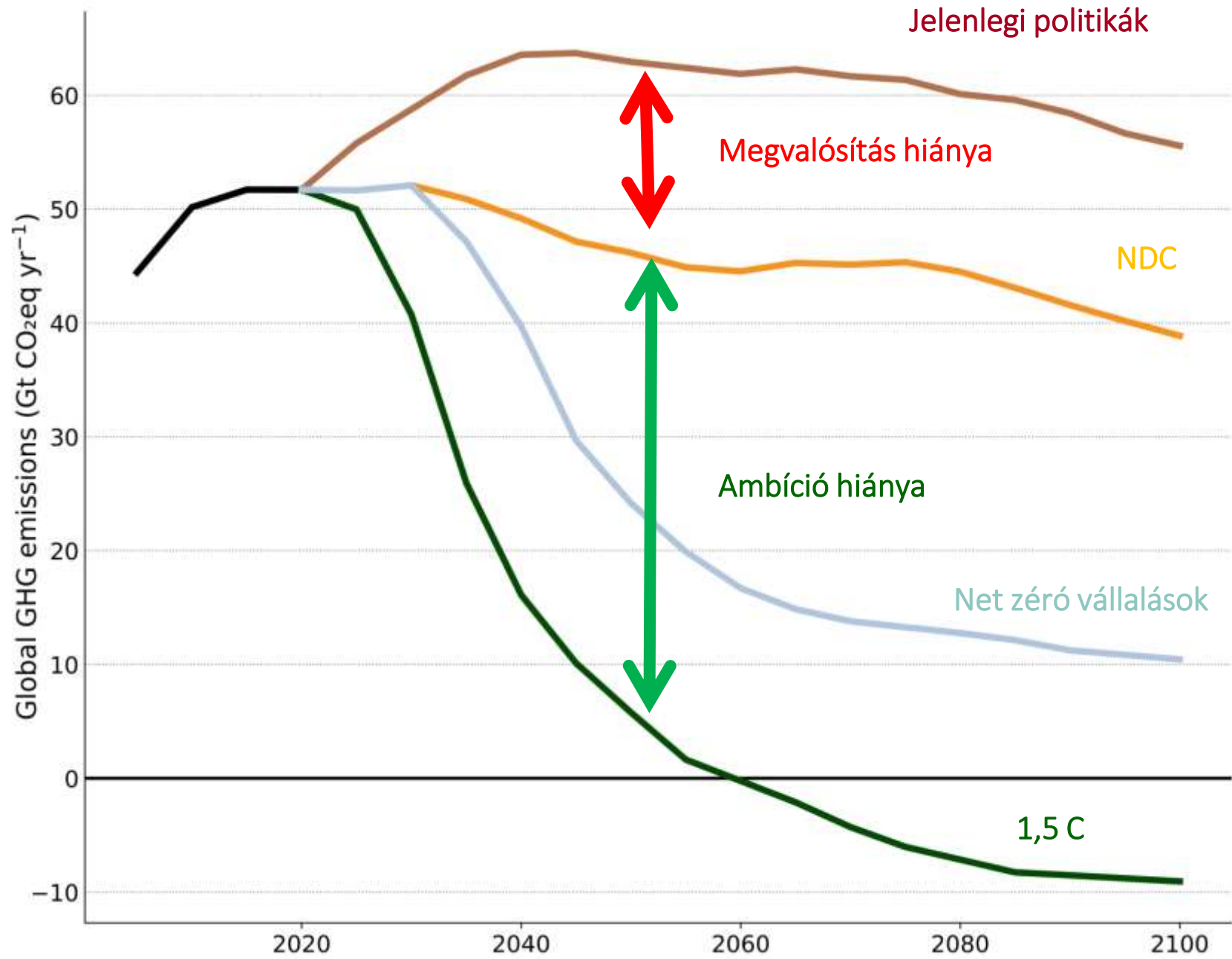
A close-up photograph of a person's hand pointing towards two white dice on a wooden surface. The dice are arranged to show the numbers 1.5 and 2, followed by a degree Celsius symbol. The background is a soft, out-of-focus green.

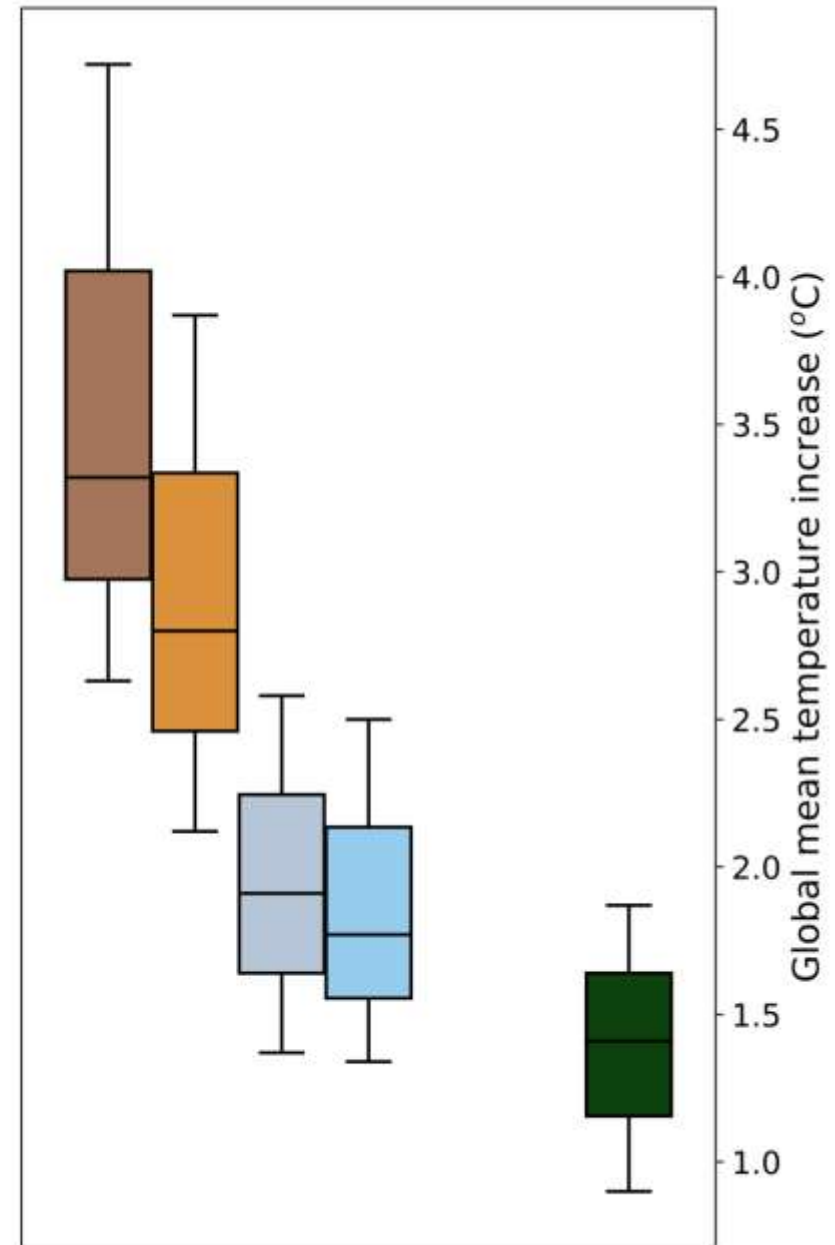
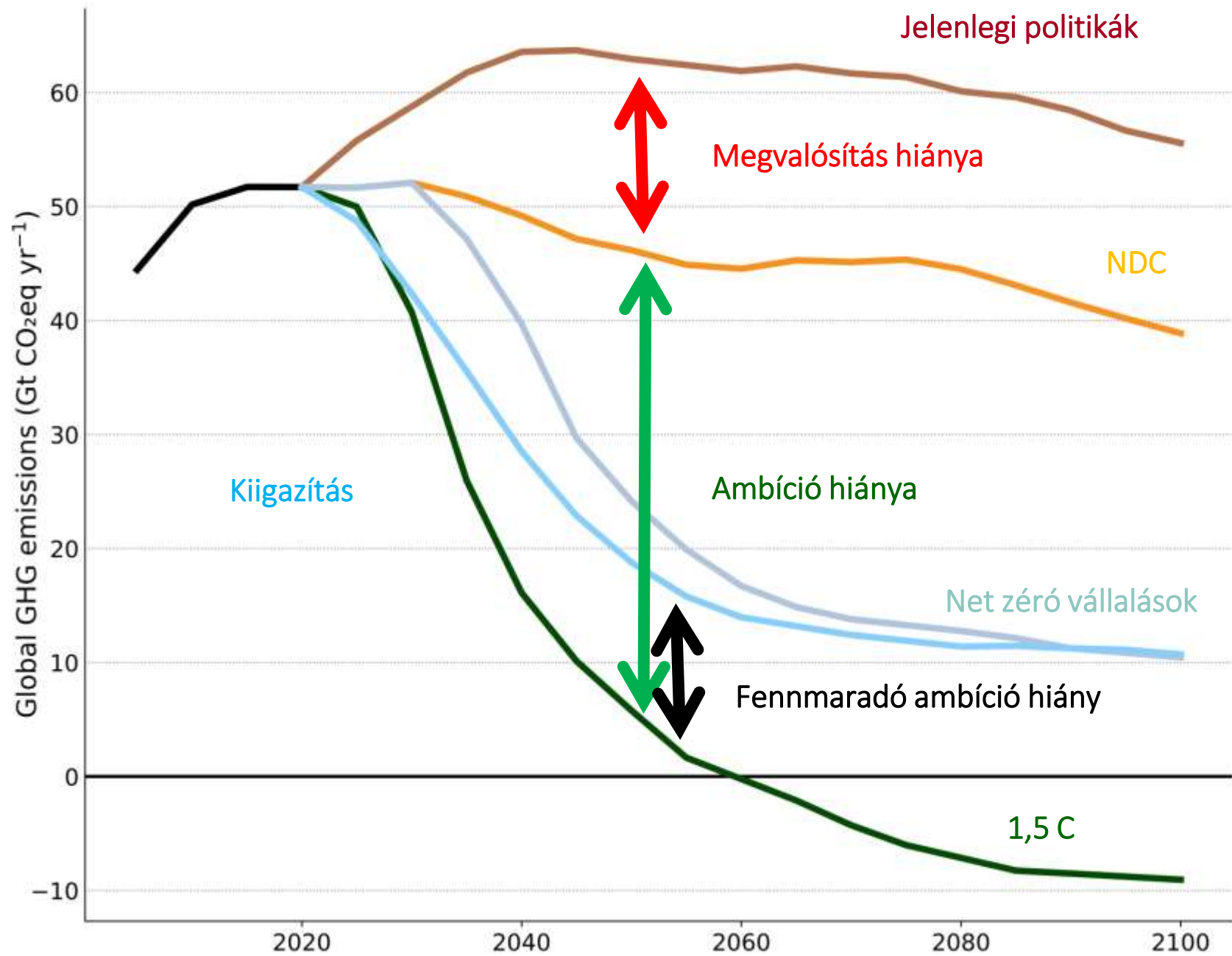
1.5
2 °C

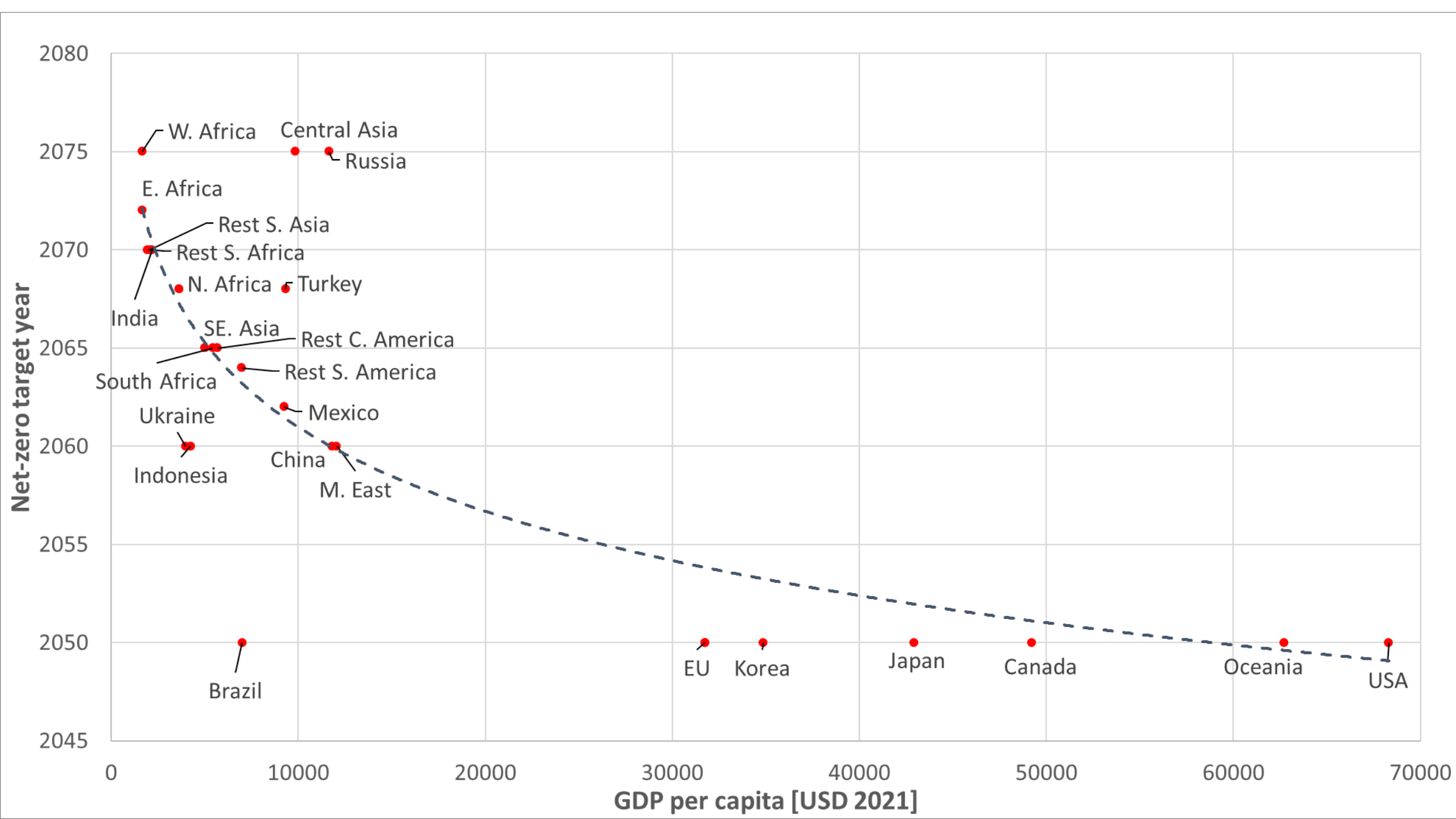

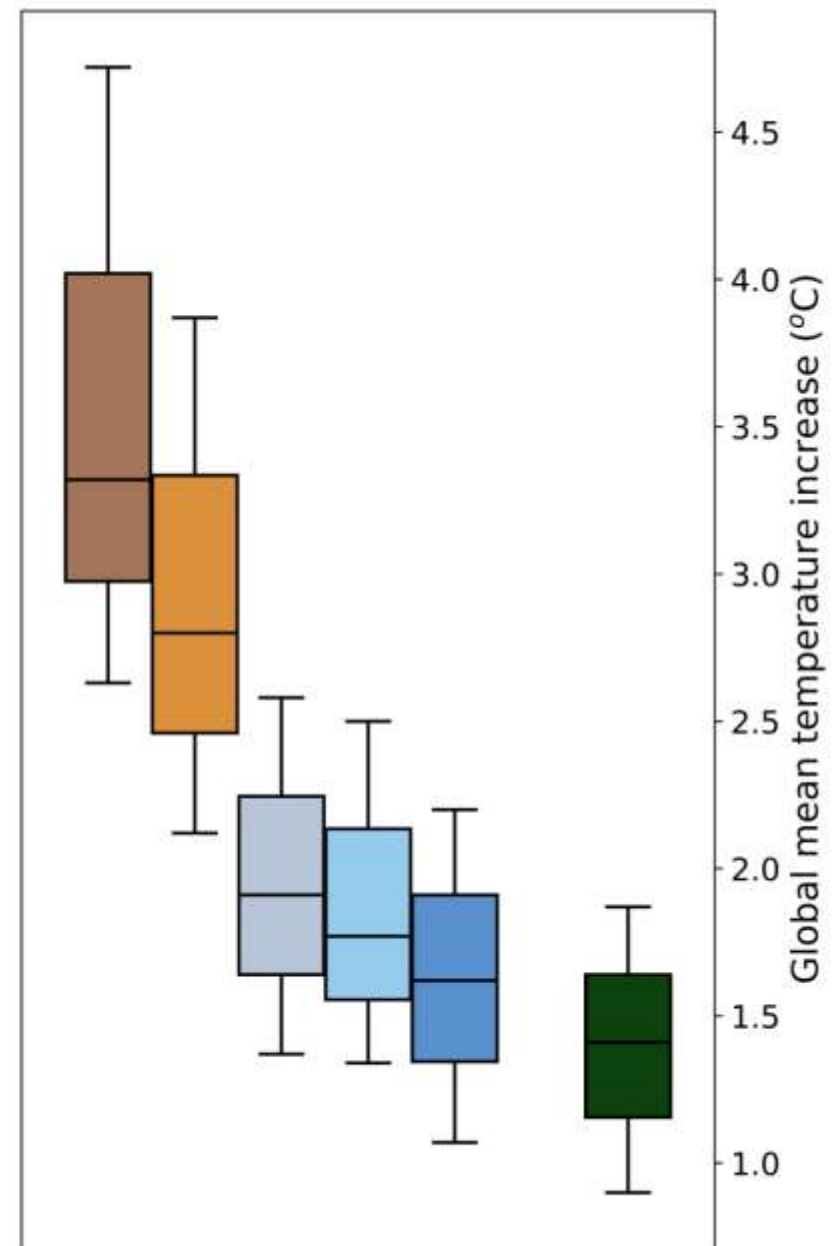
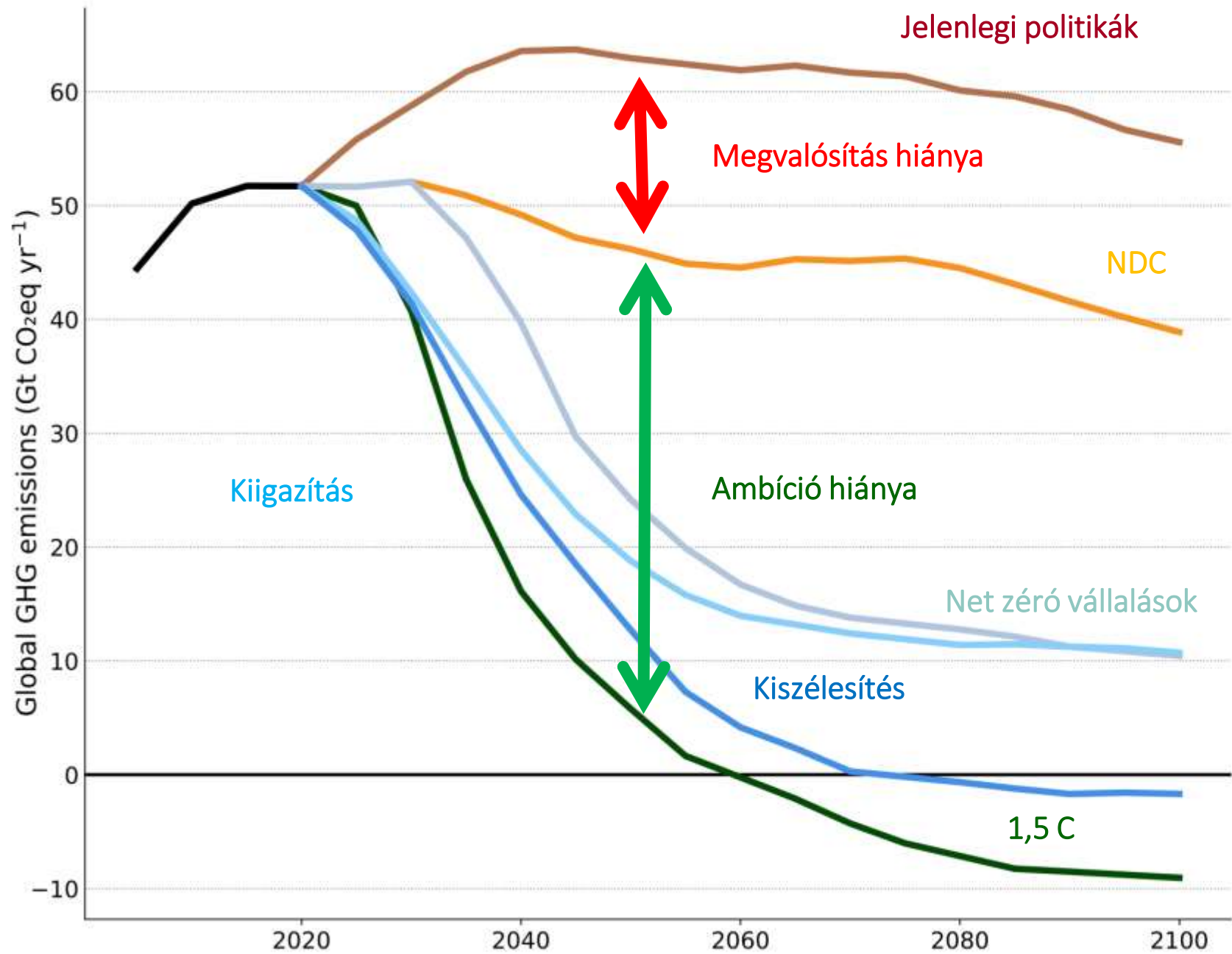

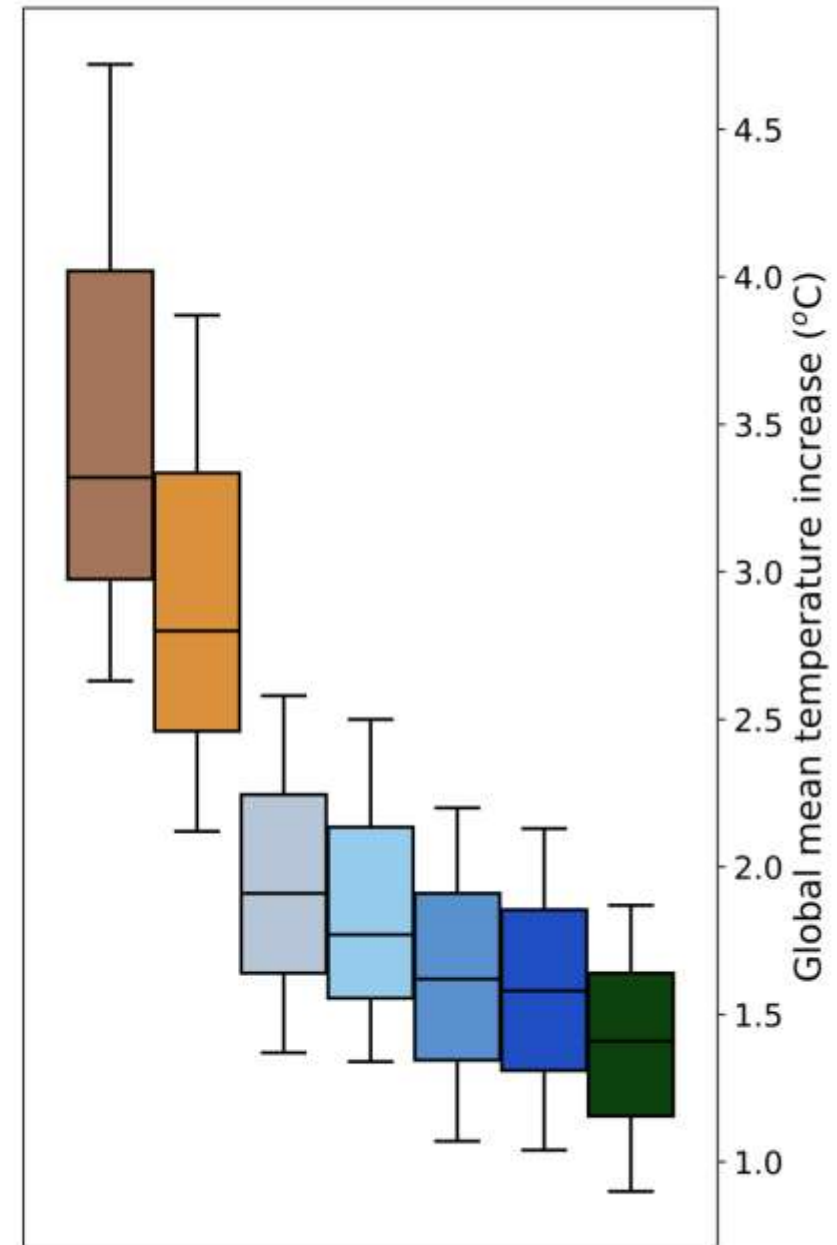
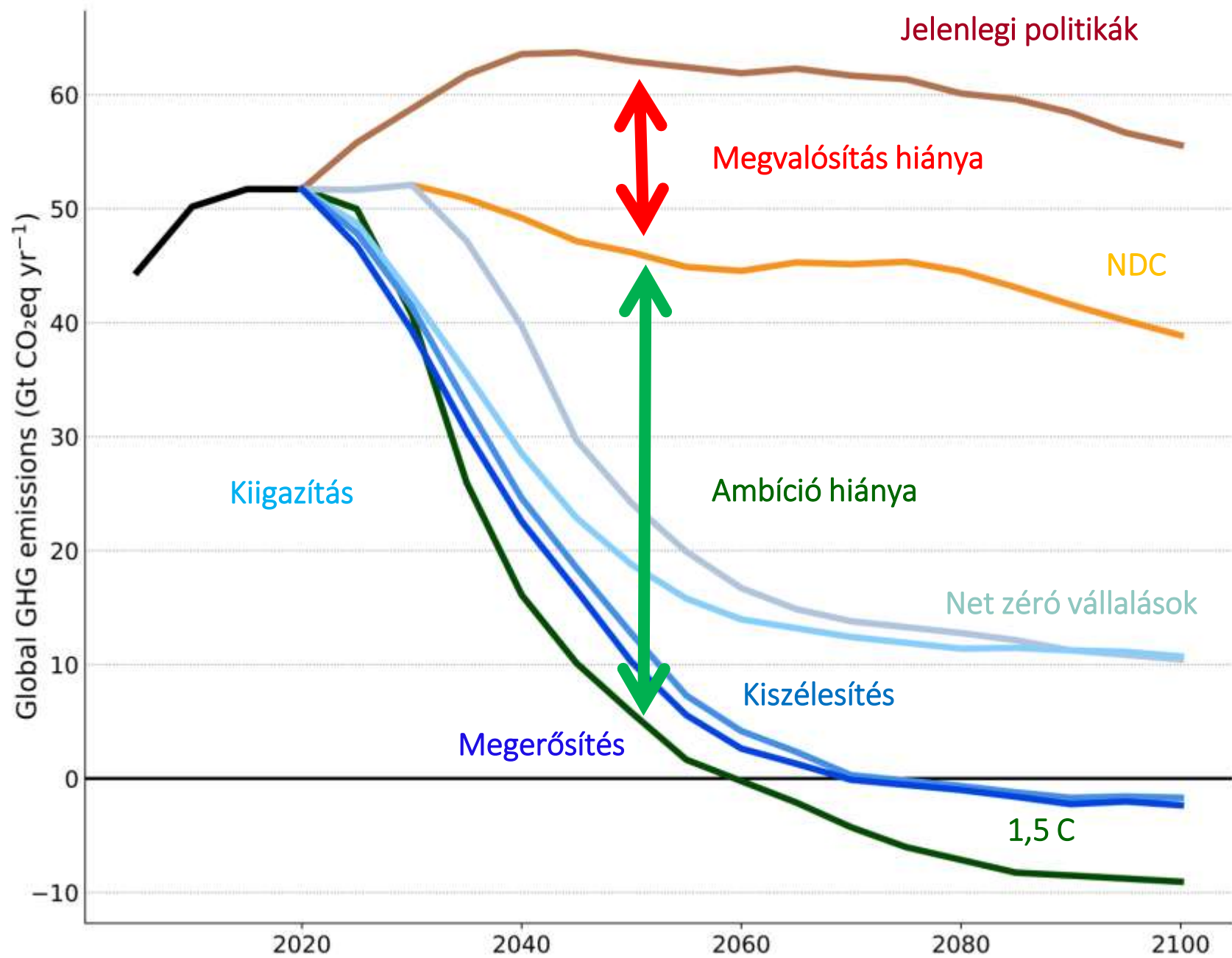

Az IPCC irányítási mechanizmusával kapcsolatban a legutóbbi IPCC ülésen jeleztük, hogy a júliusban tartandó büro választáson magyar jelöltet készülünk állítani az IPCC alelnöki posztjára. A jelölés később meg is történt.

2023 júliusában Nairobiban az IPCC új bürot választott a hetedik ciklus felügyeletére. A testület megválasztotta új elnökét, Jim Skeát és a három **alelnököt**: D Ladislaus Chang'át, **Diana Urge-Vorsatzot** és Ramón Pichs-Madrugát.

IPCC elects new Bureaus

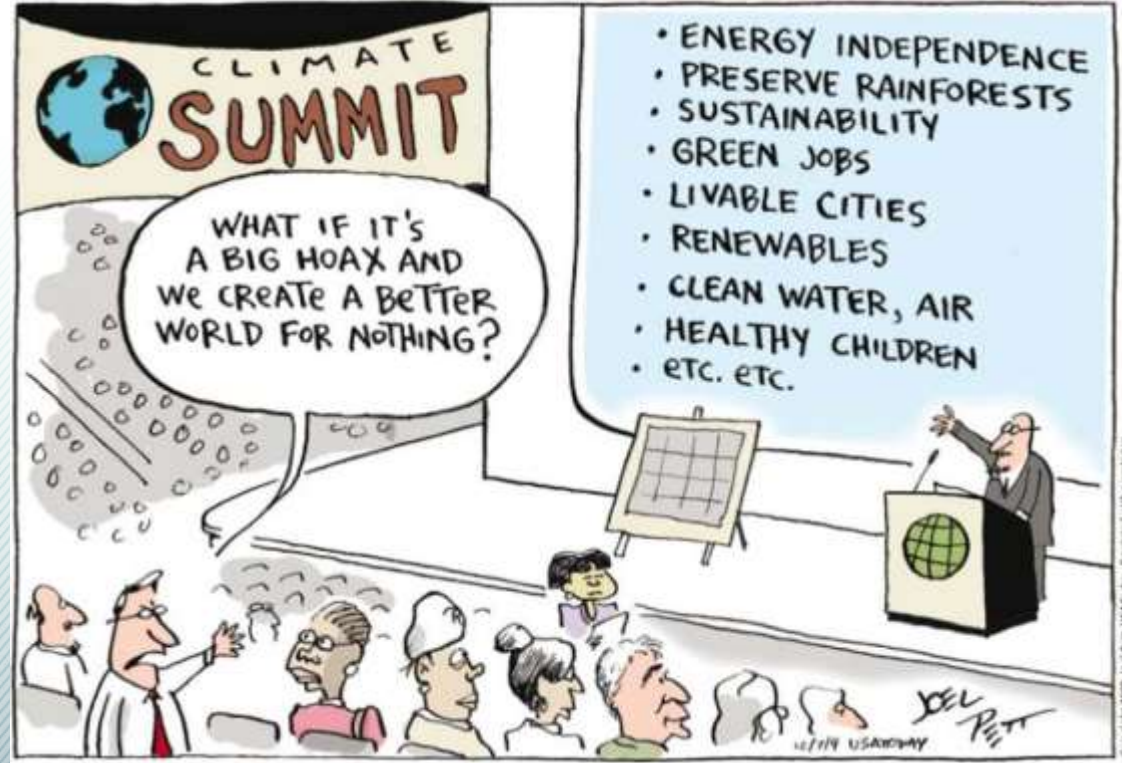

IPCC Vice-Chairs-elect

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Nemzetközi klímapolitika (UNFCCC)

ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény

Nemzetközi klímapolitika

ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (UNFCCC)

- 1992 ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (hatályba lépés 1994)
- Célja: ÜHG-k légköri koncentrációjának stabilizálása, konkrét vállalások nélkül
- Keretegyezményben Részes Felek első konferenciája (Conference of the Parties – COP) – amely a legfőbb döntéshozó szerv, 1995 Berlin
- Tárgyalások, klímacsúcok minden évben: mitigáció (ÜHG-csökkenés), adaptáció (alkalmazkodás) és finanszírozás
- A döntések előkészítéseit segédtestületek végzik (pl. tudományos és technológiai kérdésekben) – határozattervezetek előkészítése
- 197 Részes Fél, a világ összes állama csatlakozott
- Hazánk 1992-ben írta alá, 1994-től a tagja a UNFCCC-nek (United Nations Framework Convention on Climate Change)

United Nations Framework
Convention on Climate Change

Nemzetközi klímapolitika

UNFCCC nemzetközi tárgyalási folyamatok

- **Évente két nagy ülés**
  - **Bonni ülések** (május/június): Kiegészítő Testületek ülése (SBI – végrehajtásért felelős testület; SBSTA – technikai ügyekért felelős testület) UNFCCC HQ
  - **Részes Felek Konferenciája - COP** (november/December): A három Kormányzó Testület (COP, CMP, CMA) és a Kiegészítő Testületek találkozója
- **Fő tárgyalási területek:** kibocsátás-csökkentés, alkalmazkodás, klímafinanszírozás, cross-cutting témák, LULUCF, tudomány, technológia, kapacitásnövelés, átláthatóság, költségvetés
- **Tárgyalók:** a kérdéseket az országcsoportok tárgyalói tárgyalják
- **COP26 Glasgow**
- **COP27 Sharm El-Sheikh**
- **COP28 Dubai** **COP29?**

COP27

**SHARM EL-SHEIKH
EGYPT 2022**

- A konferencia legnagyobb eredménye, hogy létrehozásra került egy, a legsérülékenyebb fejlődő országok megsegítésére szolgáló **kompenzációs alap az éghajlati veszteségek és károk kezelésére**. Ebből a célból egy bizottság („Transitional Committee”) is felállításra került, amely az idei COP28 klímacsúcson ajánlásokat tesz az alap működésére, ill. az egyéb pénzügyi mechanizmusok alatti források mobilizálására vonatkozóan.
- Az országok emellett továbbra is kitartanak azon céljuk mellett, hogy a fejlődők számára juttatott **éghajlati alkalmazkodási célú támogatásokat meg kell duplázni** a 2019 és 2025 közötti időszakban: csak a COP27 keretében 230 millió dollár új felajánlás érkezett a UNFCCC Alkalmazkodási Alapja részére, valamint a UNFCCC Pénzügyi Állandó Bizottsága az idei COP28-ra előrehaladási jelentést készít az alkalmazkodási finanszírozási cél teljesítésének állásáról.
- A Felek folytatták – a tavaly elindított kétéves Glasgow – Sharm El-Sheikh Munkaprogram (GlaSS) keretében – az **Alkalmazkodási Világcélt (GGA)** meghatározását. A világcél végleges meghatározása az idei COP28 feladata lesz, és az országok egy ambiciózus keretmegoldásban gondolkodnak, amely elősegíti a legsérülékenyebb régiók ellenállóképességének növelését és az eredmények jobb nyomon követhetőségét azáltal, hogy a világcél szoros szinergiákat képez majd a Párizsi Megállapodás végrehajtását nyomon követő Globális Értékelés folyamatával.

COP27 ENSZ klímacsúcs

Alkalmazkodás

Mérséklés

Finanszírozás

Technológia, Globális
Értékelés, Fiatalok

- Döntés született egy ún. **Mitigációs Munkaprogram** (MWP) elindításáról is, amelynek célja, hogy jelentősen növelje a globális kibocsátás-csökkentési ambíciószintet és végrehajtást az évtized végéig. A munkaprogram végrehajtása rögtön a COP27 konferencia után kezdődik és (első körben) 2026-ig tart, évente legalább 2 globális dialógus lebonyolításával. (Legkésőbb 2026-ban az országoknak dönteniük kell a munkaprogram esetleges meghosszabbításáról).
- Emellett az országoknak **2023 végéig felül kell vizsgálniuk a középtávú (2030-ig szóló) klímavállalásaikat**.
- Ugyanakkor a COP27 zárónyilatkozatának mitigációs vonatkozású részei elmaradnak a várakozásoktól: nem tartalmaznak utalást a mitigációs ambíciónövelés sürgősségére (legkésőbb 2025-ig tetőzniük kellene a globális kibocsátásoknak), valamint nem mutatnak ambíciónövekedést Glasgow-hoz képest a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének terén sem.

COP27 ENSZ klímacsúcs

Alkalmazkodás

Mérséklés

Finanszírozás

Technológia, Globális
Értékelés, Fiatalok

EXECUTIVE SECRETARY

PRESIDENT

SECRETARY

DIRECTOR

- A COP27 zárónyilatkozata rávilágít, hogy globális szinten egy fenntartható, alacsony ÜHG-kibocsátású gazdaság megteremtéséhez reálisan évi 4-6 billió(!) dollár mobilizálására lenne szükség, amelyhez a kormányok hozzájárulásai mellett szükség van a privát források mobilizálására és a globális pénzügyi rendszer ilyen módon történő átalakítására is, amelyben kulcsszerepük kell, hogy legyen a központi és kereskedelmi bankoknak, a *befektetőknek és más pénzügyi aktoroknak* is.
- Klímafinanszírozás terén a (fejlett) országoknak továbbra is törekedniük kell az **évi 100 milliárd** dolláros klímafinanszírozási cél elérésére a 2025-ig hátralévő években, amelyben ugyanakkor a **multilaterális fejlesztési bankoknak és a nemzetközi pénzügyi intézményeknek** is aktív szerepet kell vállalniuk.
- Az országok emellett tovább folytatták a 2025 utáni időszakra vonatkozó **„új kollektív számszerűsített klímafinanszírozási cél”** meghatározását, amelyről a jövőre esedékes COP29 keretében szükséges döntést hozni.
- Sajnálatos, hogy az EU törekvése – miszerint a **Párizsi Megállapodás 2.1.c) cikke** szerinti ügyeket („nemzetközi pénzmozgások összehangolása a Párizsi Megállapodás céljaival”) külön napirendi pont keretében, átfogóan kellene tárgyalni a klímacsúcson – nem teljesült, a napirendi pont kérésünket elutasították.

COP27 ENSZ klímacsúcs

Alkalmazkodás

Mérséklés

Finanszírozás

Technológia, Globális
Értékelés, Fiatalok

- A COP27 keretében újtára indult egy **ötéves munkaprogram**, hogy népszerűsítse és elősegítse a tiszta technológia-megoldások meghonosítását a fejlődő országokban.
- A COP27 keretében lezajlott a Párizsi Megállapodás céljainak teljesülését minden területen monitorozó, 2023-ban esedékes **Globális Értékelést (GST) előkészítő második technikai dialógus**. A Globális Értékelés tanulságainak levonására az idei COP28 keretében kerül sor, ugyanakkor előtte még megrendezésre kerül – az ENSZ főtitkár összehívására – egy „Klímaambíciós Csúcstalálkozó” (Climate Ambition Summit) is.
- Az **Éghajlati oktatás és társadalmi felelősségvállalás (Action for Climate Empowerment, ACE)** tárgyalási ágban megállapodás született a tízéves Glasgow Munkaprogram első fázisának végrehajtására szolgáló ötéves cselekvési tervről, amely kiter a nem-állami szereplők részvételének fokozására is a klímatalálkozások folyamatában.
- Az ifjúság véleményének becsatornázására külön **Ifjúsági Fórumot** (Youth Forum) rendeztek, valamint a UNFCCC főigazgató kifejtette azon törekvését, miszerint az ifjúság javaslatai a jövőben közvetlenebb módon kerülnének becsatornázásra a COP-tárgyalások folyamatába. Az egyéb nem-állami szereplők részvételének mobilizálására a „Global Climate Action Space” keretében nyílt lehetőség, ahol a kormányok mellett az üzleti, a tudományos és a civil szféra képviselői osztották meg nézeteiket a tárgyalásokról és a folyamatokról.

COP27 ENSZ klímacsúcs

Alkalmazkodás

Mérséklés

Finanszírozás

Technológia, Globális
Értékelés, Fiatalok

COP27
SHARM EL-SHEIKH
2022 EGYPT

A COP27 „Sharm el-Sheikh végrehajtási terve” zárónyilatkozat számos témát érintett:

- tudomány és sürgősség,
- az ambíció és a végrehajtás fokozása,
- energia,
- mérséklés,
- alkalmazkodás,
- éghajlati veszteség és károk,
- korai előrejelzés és rendszeres megfigyelés,
- megvalósítás – utak az igazságos átmenethez,
- finanszírozás,
- technológia transzfer és telepítés,
- kapacitásbővítés,
- átláthatóság,
- számbavétel,
- a Párizsi Megállapodás (PA) 6. cikke,
- óceán,
- erdők,
- és a végrehajtás fokozása: a nem részes felek fellépése.

- A globális GDP több mint felét képviselő országok 25 új együttműködési intézkedéscsomagot indítottak el (eredetileg az Egyesült Királyság COP-elnöksége kezdeményezte ezt a **Race to Zero**-val és az ENSZ éghajlatváltozás magas szintű bajnokaival együttműködésben), amelyet a COP28-on kell végrehajtani a dekarbonizáció felgyorsítása érdekében, öt kulcsfontosságú területén érvel el az áttörést: **az energia, a közúti szállítás, az acél, a hidrogén és a mezőgazdaság területén.**
- António Guterres, az ENSZ főtitkára bejelentett egy 3,1 milliárd dolláros tervet annak biztosítására, hogy a bolygón mindenkit korai előrejelző rendszerek védjenek a következő öt évben.
- A G7/V20 által vezetett Global Shield Financing Facility nevű tervet a COP27-en indították el, hogy finanszírozzák a biztosítást az éghajlati katasztrófák által sújtott országoknak.

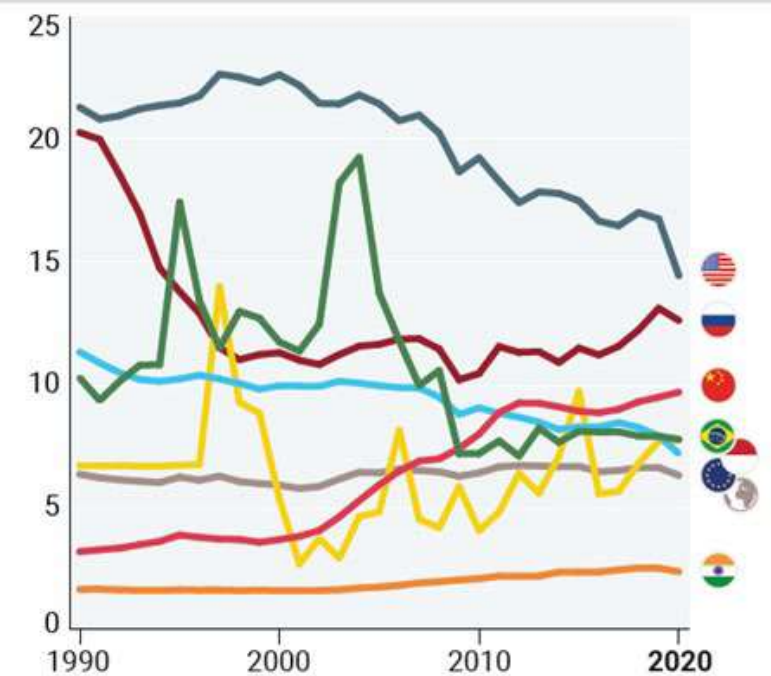
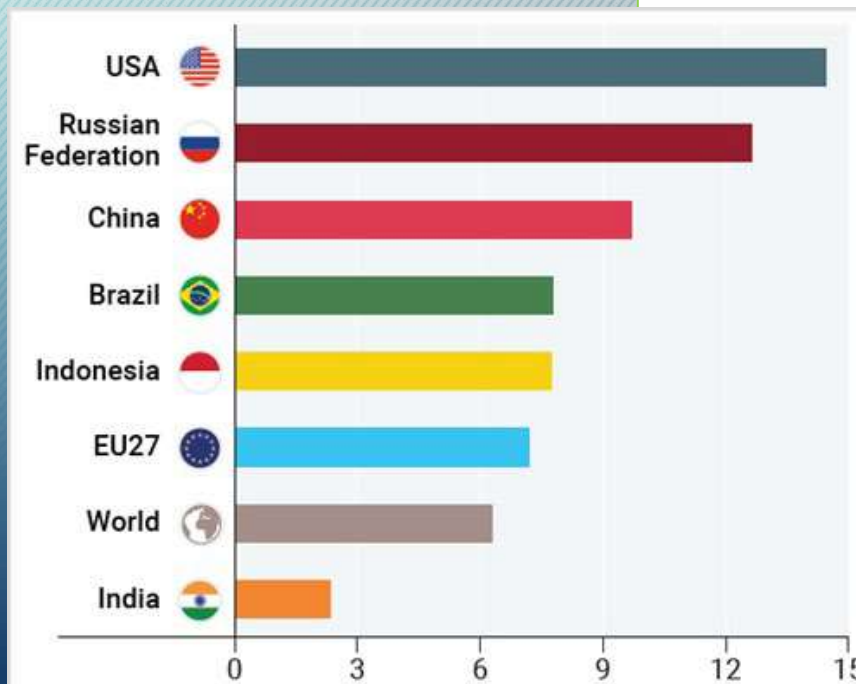
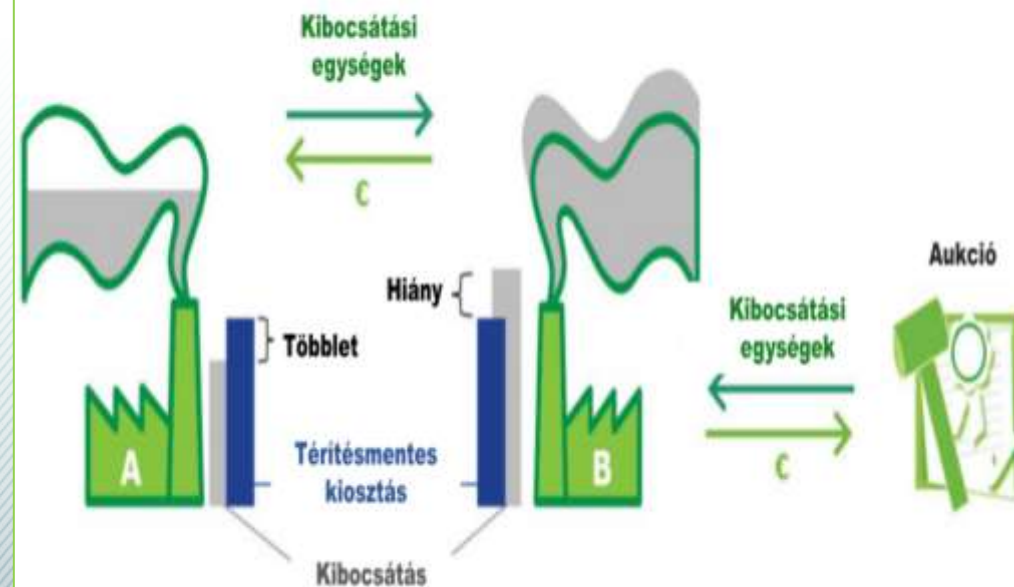
"The cumulative scientific evidence is unequivocal: Climate change is a threat to human well-being and planetary health. Any further delay in concerted anticipatory global action on adaptation and mitigation will miss a brief and rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all (very high confidence)". IPCC AR6 WG2

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Az Európai Unió klíma- és energiapolitikája

- Az európai uniós, így a magyar klímapolitika az ENSZ égisze alatt kötött nemzetközi egyezmények által szabott keretek között működik
- ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (Rio de Janeiro, 1992)
- Kiotói Jegyzőkönyv (1997):
  - Első kötelezettségvállalási időszak 2008-2012.
  - Második kötelezettségvállalási időszak: 2013-2020.
- **Párizsi Megállapodás (2015.):** 2021-től kezdődik a teljesítési időszak, legfőbb célja a melegedés jóval 2°C alatt tartása, törekedve arra, hogy ez ne haladja meg a 1,5°C
- Az EU **közös vállalást** tett 2020-ra (-20%) és a 2020. decemberi EiT döntés alapján 2030-ra legalább nettó -55% kibocsátáscsökkentést kell elérni (az ezt megelőzően kitűzött célérték legalább -40%-os kibocsátáscsökkentést irányzott elő). **2050-re Európa klímasemleges lesz, amely célt Magyarország nemzeti szinten is vállalta.**
- Uniós szintű szakpolitikák szolgálják a közös cél elérését

Energiaügy

Az EU energiarendszerének dekarbonizációja elengedhetetlen ahhoz, hogy meg tudjuk valósítani 2030-ra kitűzött klímapolitikai célkitűzéseinket, és el tudjuk érni a 2050-es karbonsemlegességet.

- A Bizottság az alábbi **fő célok** elérését tűzte ki maga elé:
  - ✓ összekapcsolt energiarendszerek, integrált hálózatok kiépítése;
  - ✓ innovatív technológiák és korszerű infrastruktúrák térnyerésének előmozdítása;
  - ✓ az energiahatékonyság és a környezettudatos terméktervezés ösztönzése;
  - ✓ a gázágazat dekarbonizációja és a szektorintegráció előmozdítása;
  - ✓ a fogyasztók helyzetének megerősítése és segítségnyújtás a tagállamoknak az energiaszegénység hatékony kezeléséhez;
  - ✓ az uniós energiaszabványok és -technológiák világszintű alkalmazásának előmozdítása;
  - ✓ a tengeri szélenergiában rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása.
- **Intézkedések:**
  - ✓ Szektorintegrációs stratégia
  - ✓ Hidrogénstratégia
  - ✓ Épületkorszerűsítési program
  - ✓ Metánstratégia
  - ✓ Transzeurópai energiahálózatok
  - ✓ A tengeri megújuló energiaára vonatkozó stratégia

Klímapolitika

Az európai zöld megállapodás arra irányul, hogy Európa **2050-re klímasemleges kontinenssé váljon**. Annak érdekében, hogy ez a célkitűzés jogilag kötelező erejű legyen, a Bizottság európai klímarendelet elfogadására irányuló javaslatot terjesztett elő, mely az üvegházhatású gáz-kibocsátásra vonatkozóan is új célt tűz ki: a nettó kibocsátás legalább 55%-kal csökkenjen 2030-ra az 1990-es szinthez képest.

- **Feladatok:**
  - ✓ **Dekarbonizációs céljaink elérése érdekében a kibocsátásokat minden ágazatban csökkenteni kell.**
  - ✓ Az éghajlatváltozás globális probléma, amelyre csak **globális válasz** adható. Az EU ezért aktívan támogatja nemzetközi partnereinek éghajlat-politikai intézkedéseit, különösen az **ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC)** és annak **Párizsi Megállapodása** révén.
  - ✓ Az éghajlatváltozás mérséklésével párhuzamosan az EU lépéseket tesz annak érdekében is, hogy **alkalmazkodjon az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz.**
- **Intézkedések:**
  - ✓ Európai Klímarendelet
  - ✓ Európai Éghajlati Paktum
  - ✓ Alkalmazkodási stratégia
  - ✓ Klímadiplomácia
  - ✓ Az EU aktív részvétele a COP éghajlatváltozási konferenciákon

Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása

- Cél az új 2030-as klímacél (-55% ÜHG) és a 2050-es közötti előrehaladás biztosítása, köztes célokról szóló döntése meghozatala eljárásrendjének megállapítása
- Az „**Irány az 55 %!**” intézkedéscsomag egymással összefüggő javaslatokból áll, amelyek a méltányos, versenyképes és zöld átállás biztosítására – megvalósítására irányulnak. Az EU új, 1990-hez képest nettó 55%-ra emelt, 2030-as klímacéljához igazítja az EU energia- és klímapolitikáját.

Árazás

- Erősebb kibocsátáskereskedelmi rendszer, többek között a légi közlekedésben
- A kibocsátáskereskedelem kiterjesztése a tengerhasznosításra, a közúti közlekedésre és az építőiparra
- Az energiaadó-irányelv frissítése
- Az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó új mechanizmus

Célok

- A közös kötelezettségvállalási rendelet frissítése
- A földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról szóló rendelet frissítése
- A megújulóenergia-irányelv frissítése
- Az energiahatékonysági irányelv frissítése

Szabályok

- Szigorúbb CO₂-kibocsátási követelmények a személygépkocsik és kisteherautók esetében
- Új infrastruktúra az alternatív üzemanyagok számára
- ReFuelEU: Fenntarthatóbb légi jármű-üzemanyagok
- FuelEU: Tengeri közlekedésben használt tisztább üzemanyagok

Támogatási intézkedések

- A bevételek és a szabályozások felhasználása az innováció előmozdítására, a szolidaritás kiépítésére és a kiszolgáltatott helyzetben lévőkre gyakorolt hatások enyhítésére, különösen az új **Szociális Klímaalapon** és a **megerősített modernizációs és innovációs alapokon** keresztül.

REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért

- Oroszország ukrajnai inváziójára tekintettel az Európai Bizottság javaslatot tett egy olyan terv vázlatára, amelynek **célja, hogy Európa jóval 2030 előtt függetlenné váljon az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól**, mindenekelőtt a földgáztól.
- A terv emellett egy sor intézkedést vázol fel az **emelkedő európai energiaárakra való reagálás** és a **gázkészletek következő télre történő feltöltése** érdekében.
- ✓ A fentiekhez kapcsolódóan a Bizottság 2022. áprilisig olyan jogalkotási javaslatot terjesztett elő, amely előírja annak biztosítását, hogy **a föld alatti gáztárolók töltöttsége EU-szerte minden év október 1-jére elérje kapacitásuk legalább 90%-át.**

A REPowerEU három prioritásra épül:

- 1.) az energiamegtakarításra,
- 2.) az energiaellátás diverzifikálására és
- 3.) a tiszta energia átállítás felgyorsítására

Ennek érdekében rövid távú és középtávú intézkedéseket javasol

Electrification in the ETS II sectors indirectly drives EUA prices

Short-term emission abatement

- Consumer behaviour is reversible
- Related to short-term price-elasticity of fuel demand
- Examples:
  - Reduced mobility / public transport
  - Reduced heating

Long-term emission abatement

- Electrification / fuel switch is irreversible
- Related to marginal abatement costs
- Examples:
  - Electric / fuel cell vehicles
  - Heat pumps / electric heating
  - Fuel switching

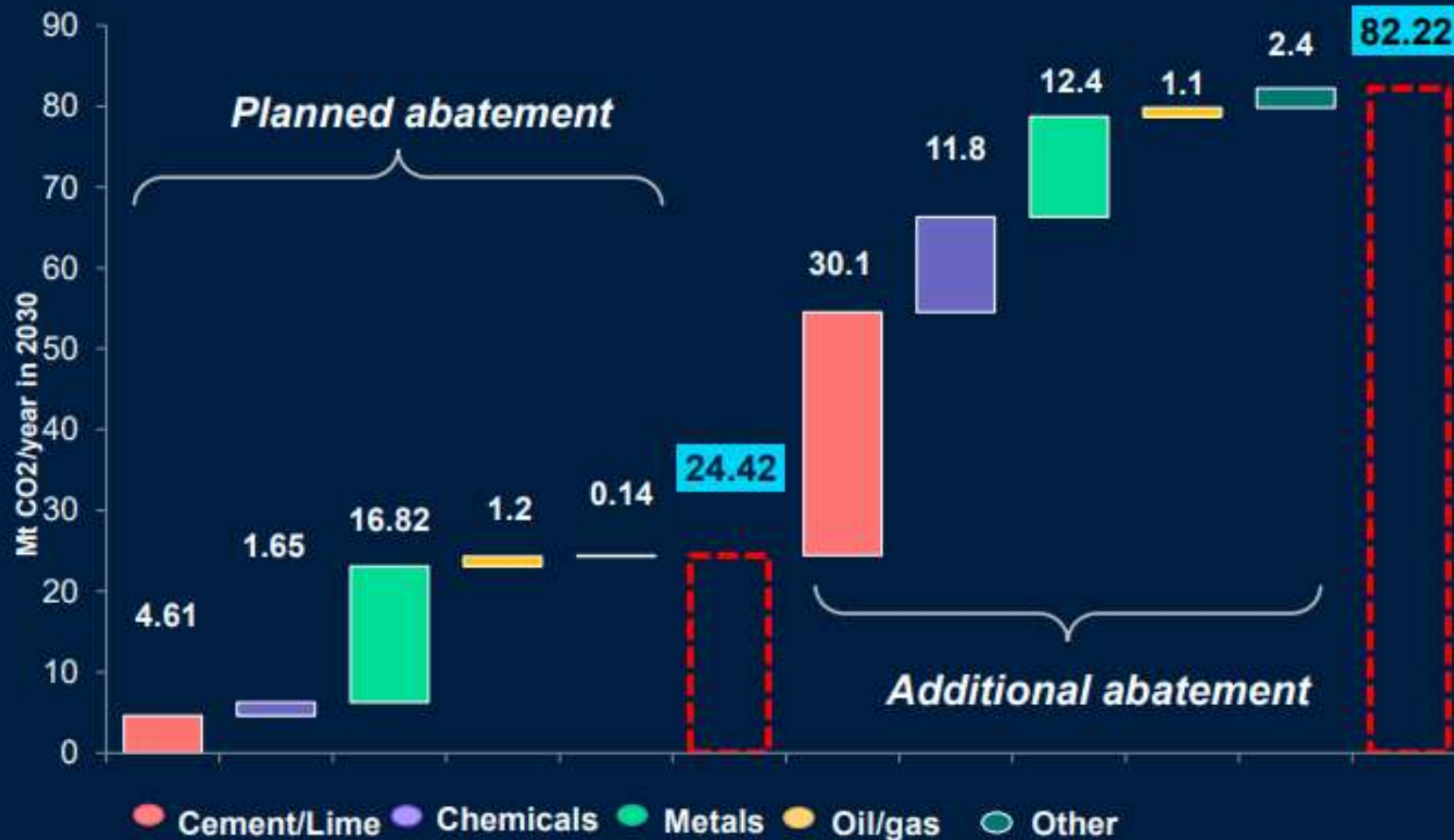

A 2030-as éghajlat-politikai célérték eléréséhez 82 millió tonna CO₂-kibocsátás-csökkentés szükséges, ebből azonban csak 24.4 millió tonnát fednek le a jelenleg tervezett beruházások

Road to 2030: mind the gap

- **82mt** emission reductions are required by 2030
- Today, only **24.4mt** are covered by planned investments
- An additional **57.8mt** reduction is needed from new projects
- Key technologies:
  - Fuel switching
  - CCS

Az energiaiparon kívüli 3, jelenleg legnagyobb kibocsátó ágazat – fémipar, cementipar, vegyipar – mindegyikénél felmerül lehetőségként a CCU/S alkalmazása. A 3-ból 2 ágazatnál – cement és vegyipar – is jelentős szerepe lehet a hatékonyság-növelésnek

Key abatement pathways

Metals

ETS emissions ('23): **158.1mt**

Steel-making pathways:

- CCS/CCU
- Process integration
- Replacing coal with gas, hydrogen or electricity

HYBRIT project: (SSAB)

- Replaces coal with electrolytic hydrogen
- Demo phase ('22-'24)

Cement

ETS emissions ('23): **118.5mt**

Cement pathways:

- CCS/CCU
- Therm/elec efficiency
- Alternative fuels mix
- Clinker substitution

LEILAC project: (Heidelberg)

- Captures CO2 from calcination
- Target: 100kt/a captured CO2

Chemicals

ETS emissions ('23): **86mt**

Steam cracking pathways:

- CCS/CCU
- Process/efficiency
- Replacing gas with hydrogen or electricity

E-cracking project: (Shell/Dow)

- Replaces natural gas with electricity in the cracker
- Pilot started in 2020

A Fit for 55 csomag újításaiként az EU kibocsátásainak több, mint 3/4-e fog fix összkvótás kereskedési rendszer alá tartozni

Fit for 55 puts 76% of EU's gross emissions under a cap

**Non-traded
24%**

**ETS I
38.4%**

**ETS II
37.2%**

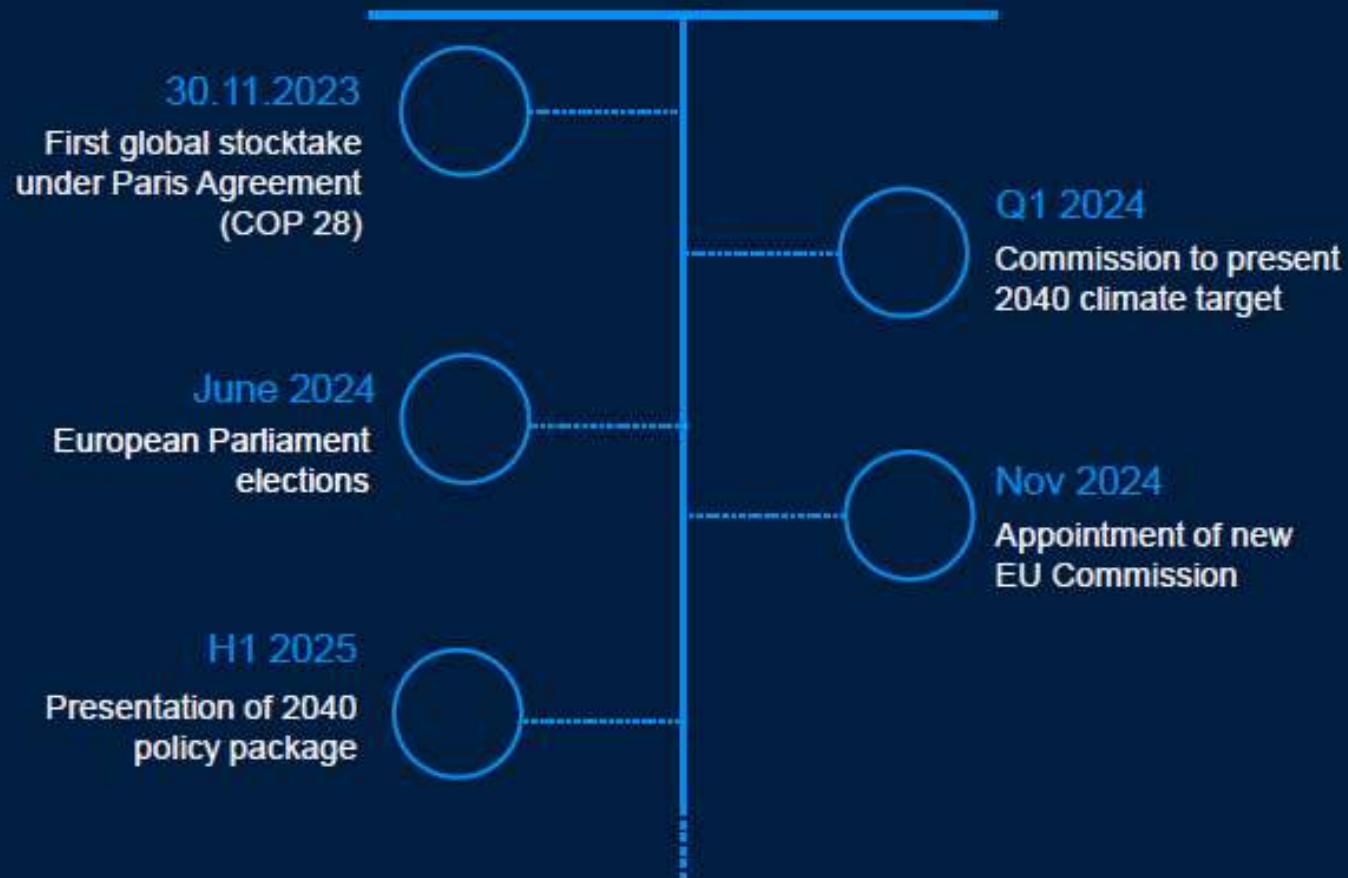
- Az Európai Klímatörvényben meghatározott 2050-es klímasemlegességi célkitűzés elérése céljából egy 2040-re teljesítendő, Uniószerre érvényes éghajlat-politikai célértéket kell kitűzni (Európai Klímatörvény 4. cikk, 3. bekezdés). Ennek érdekében legkésőbb a Párizsi Megállapodás 14. cikkében említett első globális értékelést (GST) követő hat hónapon belül a Bizottság részletes hatásvizsgálaton alapuló jogalkotási javaslatot nyújt be a rendelet módosítására annak érdekében, hogy az magában foglalja a **2040-re teljesítendő uniós éghajlat-politikai célértéket**.
- A Párizsi Megállapodás kimondja, hogy a felek a megállapodás 4. cikkében említett nemzeti szinten meghatározott hozzájárulásukat (NDC) legalább 9-12 hónappal a 2025-ös klímacsúcs (COP30) előtt benyújtják a titkárságnak, a 2025-ös klímacsúcs (COP30) előtt, azaz 2024 Q4-ben vagy 2025 Q1-ben.
- A 2030-as „Irány az 55%!” intézkedéscsomag után fel kell készülni a 2040-es köztes uniós célérték elérését szolgáló új intézkedéscsomag megjelenésére.

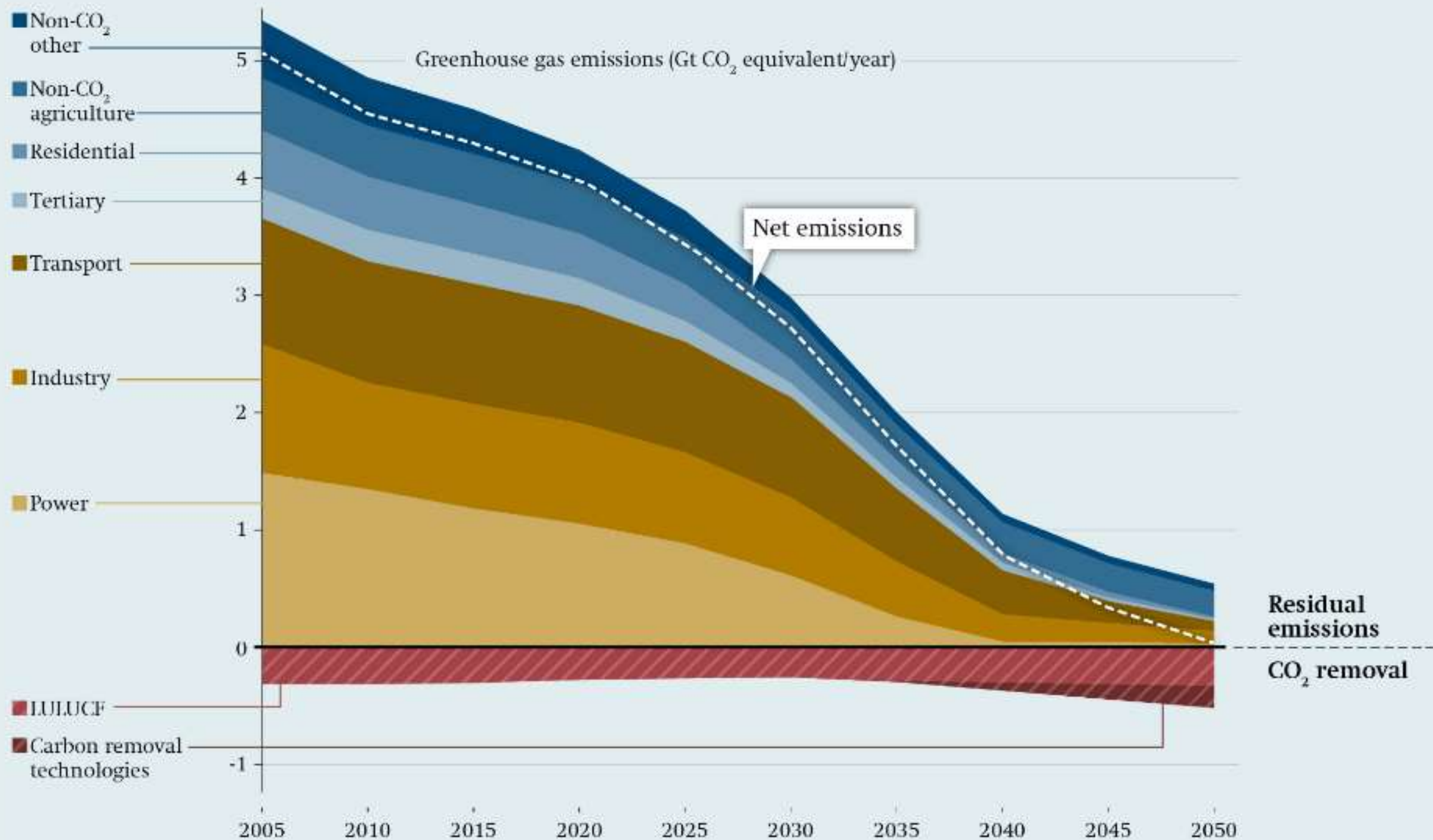

Long-term target with potential for short-term EUA price impact

2040 Climate Target

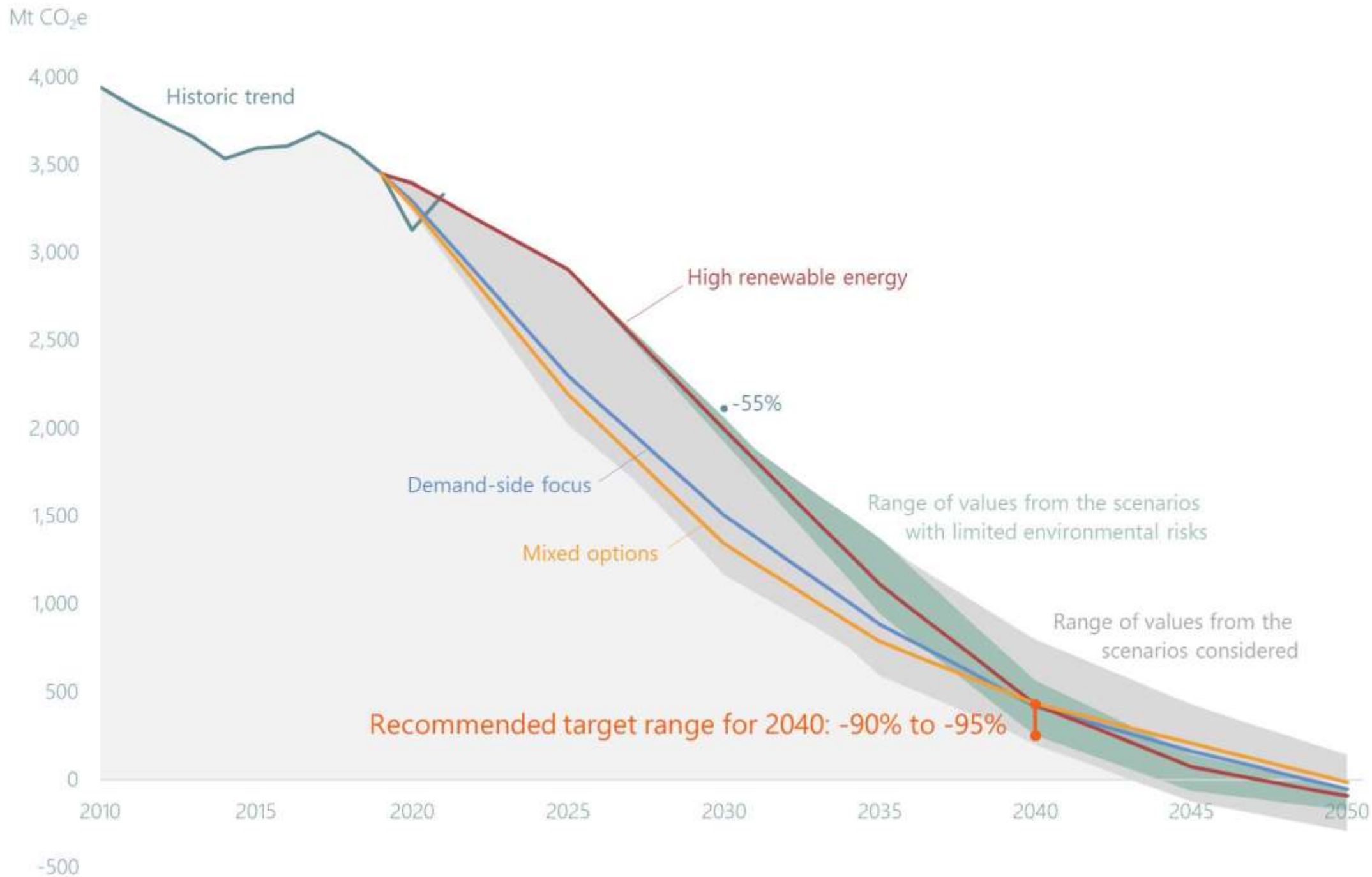
Tudományos tanácsok az EU 2040-es éghajlati célkitűzésének meghatározásához - European Scientific Advisory Board on Climate Change

Az Európai Klímaügyi Tudományos Tanácsadó Testület júniusban közzétett jelentésében javasolja, hogy az EU 2040-ig 90-95%-al csökkentse ÜHG-kibocsátásait 1990-hez képest. Ennek a **célnak az eléréséhez a jelenlegi intézkedések nem tűnnek elégségesnek.** (A 2040-es cél a 2030-assal ellentétben jelenleg *nincs* jogi kötőerővel bíró dokumentumban szabályozva, a célérték kijelölésének folyamata még kezdeti szakaszban tart.)

The Advisory Board recommends keeping the EU's cumulative greenhouse gas emissions below 11-14 Gt CO₂e between 2030 and 2050, and **reducing EU greenhouse gas emissions by 90-95 % by 2040, relative to 1990** (Chapter 4, Section 5.1)

2040 climate target >90% is not compatible with missing action in the non-traded sectors or an absence of **new policy measures** to help bridge the gap between gross and net-zero emissions

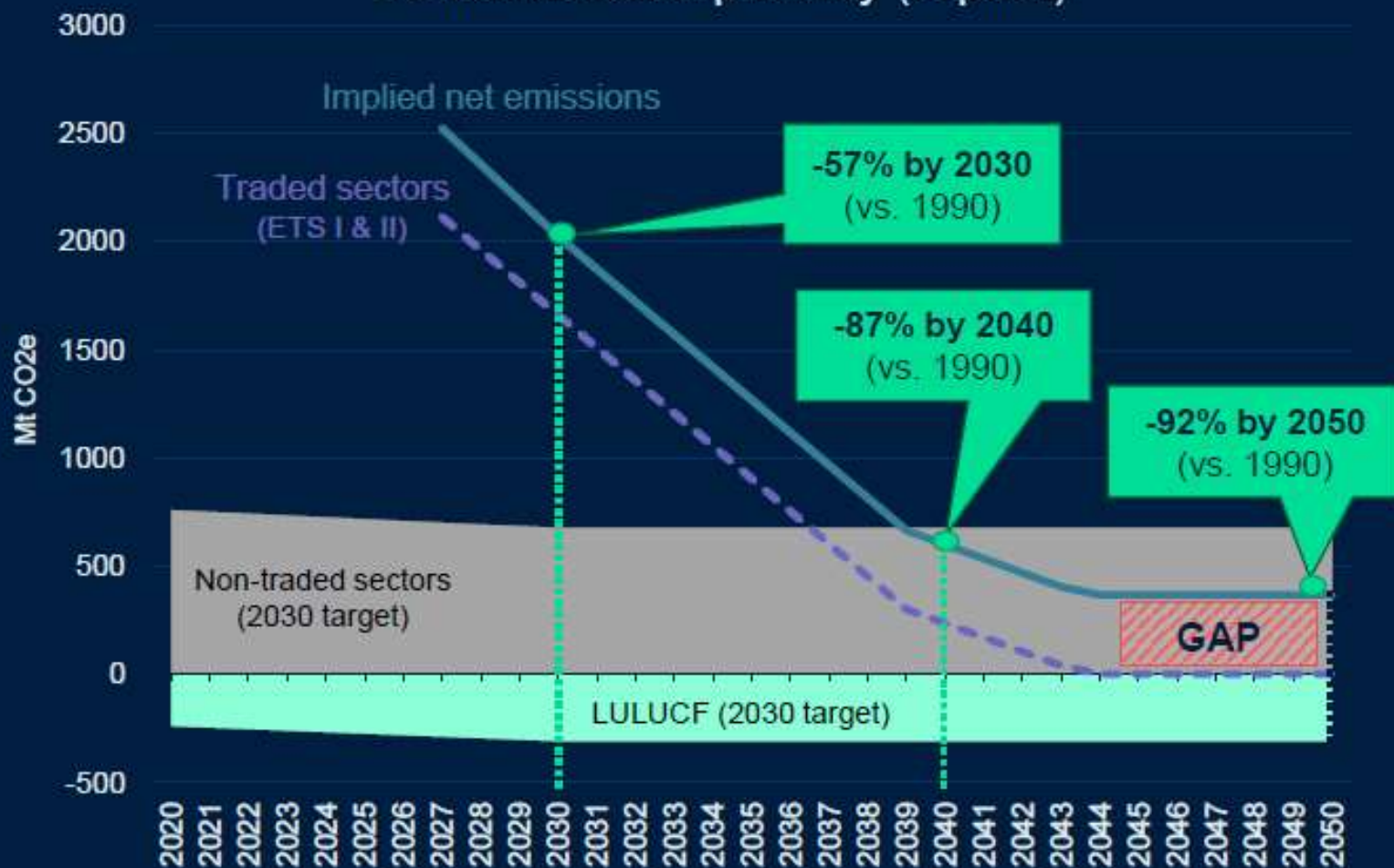

Gross zero emissions in the traded-sectors will be not be enough to deliver a 2040 target >90%

EU net emission pathway (implied)

Source: ICIS

EU climate policy framework will need to evolve

- Scientists advise 90-95% reduction in emissions by 2040 (vs. 1990)
- Needs to be economically and political viable – is >90% net reduction a realistic goal?
- Policymakers will need to consider new options to close the ambition gap and achieve the 2050 target

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Magyarország klíma- és energiapolitikája

Energiapolitikai kihívások: ellátásbiztonság, megfizethetőség, fenntarthatóság

Felborult a korábbi egyensúlyi helyzet

- **Az olcsó energia kora véget ért**
- Korábban az ellátás kiszámítható volt, ezért nagyobb hangsúly került a fenntarthatóságra
- **Az új helyzet másfajta szemléletmódot követel meg**
- Ismét az **ellátásbiztonság** került előtérbe
- Elsődleges feladat **az importfüggőség és a kitettség csökkentése**
- Ütemesen növekvő ipari igények kiszolgálása mellett
- Cél az **energiaszuverenitásunk** megteremtése
- Hasonló tendencia Európa-szerte: nukleáris energia új hulláma, megújulók felfutása, a szén exit kitolódott
- A klímapolitikai vállalásainkat ennek ellenére nem adjuk fel

- **Elektrifikáció**
- **Energiahatékonyság növelése**
  - Lakó- és középületek energiahatékonyságának javítása
  - Távhőszolgáltatás fejlesztése és zöldítése
- **Villamosenergia-hálózat fejlesztése**
  - Energiatárolás előmozdítása, akkumulátorok terjesztése
  - Hagyományos hálózatfejlesztési feladatok megvalósítása
  - Okos megoldások alkalmazása
  - Energiaközösségek és aggregátorok az energiaszektor optimalizálására
- **Innovatív technológiák támogatása**
  - Karbonmentes termelésre ösztönzés
  - Földgáz helyettesítése
- **Hidrogén ökoszisztéma kialakítása**

- Annak érdekében, hogy elkerüljük a közepes jövedelmű országok csapdáját és **áttörjük az üvegplafont**, Magyarország **stratégiája az iparosítás**
- Ehhez társul a háztartások elektrifikációja
- A gazdasági növekedéssel együtt jár a **felhasználás növekedése**
- Fokozódó energiaigény tapasztalható **mind a lakosság, mind pedig a vállalati szféra** részéről
- **Lakosság**: mobilitás, háztartások komfortfokozatának növekedése, digitalizáció stb.

ENERGIAPOLITIKA

Ellátásbiztonság

Megfizethetőség

Fenntarthatóság

Növekvő igények

1. A rendszer maximális bruttó csúcsterhelése körülbelül 7500 MW. Rendkívüli a jelenlegi fotovoltaikus termelés: kereskedelmi/ipari: 2500 MW meglévő + 4600 MW épül + 3800 MW jelentkező 2030-ig. Háztartási méret: 1500 MW + folyamatos új telepítések. Az időjárástól függő beépített kapacitás rövidesen meghaladja a rendszerterhelés csúcsát. A hálózatoknak és a rendszer működésének mindezzel lépést kell tartania.
2. Villamosított iparosítás: akkumulátorgyártás és a hozzá kapcsolódó ipari ökoszisztéma + 1500-2500 MW csúcsterhelési igény. De a meglévő ipar dekarbonizációja is terhet jelent. A háztartások és szolgáltatások villamosítása: földgázzal elektromos fűtésre való átállás + növekvő hűtési igény. A közlekedési szektor villamosításával mindez 50-55%-os elektromos fogyasztásnövekedést jelent 2030-ra. A hálózatoknak, a rendszerüzemeltetésnek, az áramtermelésnek ezzel lépést kell tartania.

ENERGIAPOLITIKA

Ellátásbiztonság

Megfizethetőség

Fenntarthatóság

Növekvő igények

	NECP in force	Revised NECP
GHG emission reduction	40 %	50 %
Final energy consumption	not more than 785 PJ	not more than 750 PJ
Final energy savings		Cumulative savings of 336 PJ
Energy consumption of central government buildings		3 % renovation per year to optimal cost
Share of renewable energy in gross final energy consumption	21 %	29 %
Reduction of non-ETS emissions compared to 2005	almost 7 %	18.7 %
GHG intensity of GDP	continuous reduction of GHG intensity	continuous reduction of GHG intensity

	Hatályos NEKT	Felülvizsgált NEKT
ÜHG kibocsátás csökkentés	40%	50%
Végső energia felhasználás	legfeljebb 785 PJ	legfeljebb 750 PJ
Központi Kormányzat épületeinek energiafogyasztása		évente 3% felújítás a költség optimális szintre
A megújuló energia részaránya a bruttó végsőenergia-felhasználáson belül	21%	29%
A nem-ETS kibocsátások csökkentése 2005-höz képest	közel 7%	18,7%
A GDP ÜHG intenzitása	az ÜHG intenzitás folyamatos csökkentése	az ÜHG intenzitás folyamatos csökkentése
A GDP végsőenergia intenzitása	max. 0,429 toe/millió Ft	max. 0,429 toe/millió Ft
Importkitettség – földgáz	80% (importfüggőségi ráta alapján)	80% (nem hazai termelés aránya az összfogyasztásban)
Importkitettség – villamos energia	20%	20%
Villamosenergia-rendszerösszeköttetések aránya*	min. 60%	min. 60%
Végrehajtott innovációs pilot projektek száma	min. 20 db	min. 20 db
A pilot projektek végrehajtása során bejegyzett nemz. szabadalmak	min. 10 db.	min. 10 db.

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Energiaintenzív iparágak

„Amikor az ipar klímasemlegességre való átállásáról van szó, mindig szóba kerül, hogy miként lehet finanszírozni a befektetési lehetőségeket. De a szabályozási keretek ugyanolyan fontosak. Nélkülük az ipar nem valósít meg klímasemleges megoldásokat.” – Karsten Neuhoff

- Hacsak nem történik **azonnali** és **jelentős** kibocsátás-csökkentés minden ágazatban, az 1,5°C-os globális felmelegedés átlépése elkerülhetetlen.

- Jelenleg is léteznek megoldások **minden ágazatban** az ÜHG-kibocsátások **megfelezésére** 2030-ig

Keresletoldal és szolgáltatások

Energia

**Föld-
használat**

Ipar

Városok

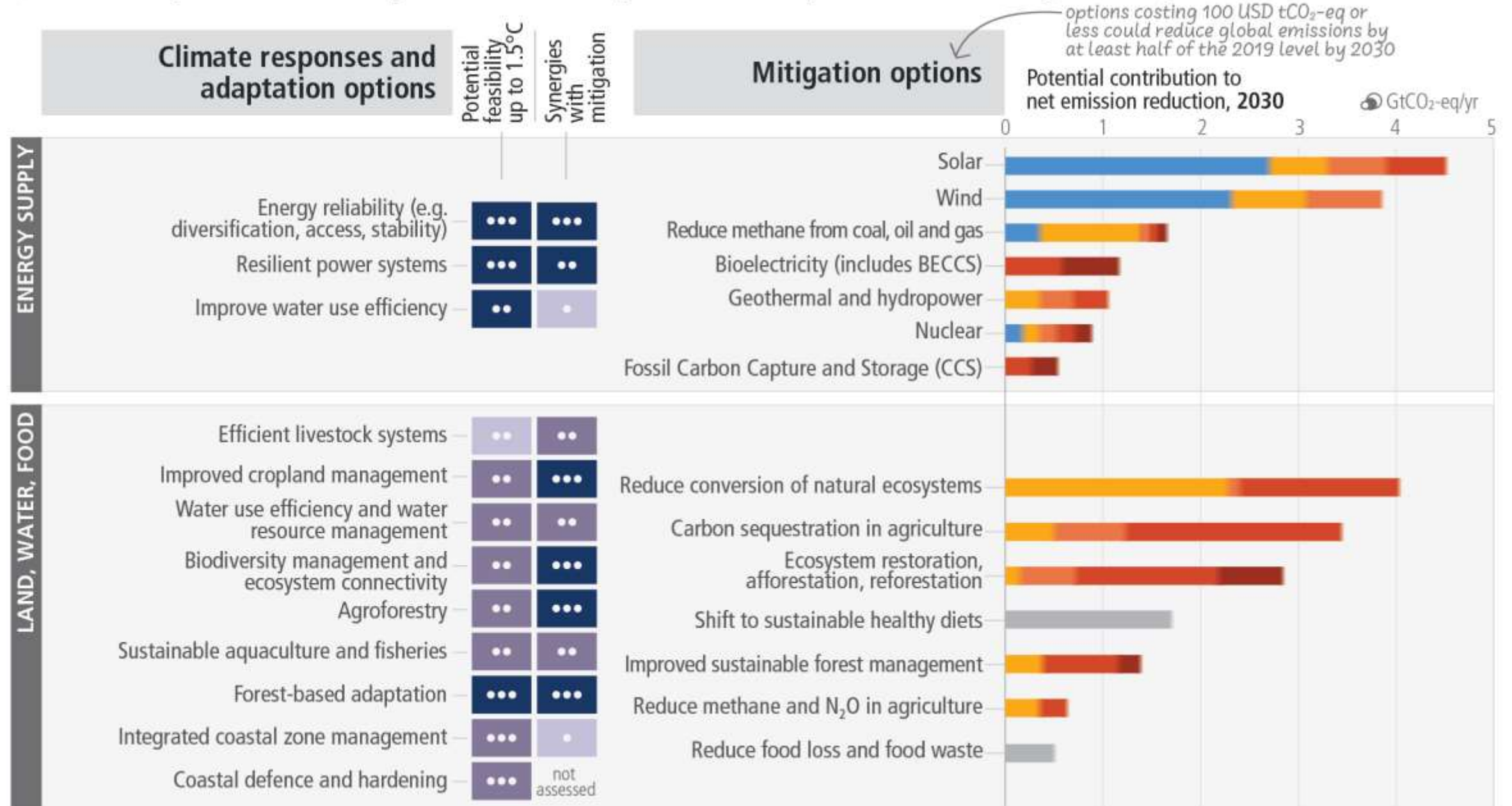
Épületek

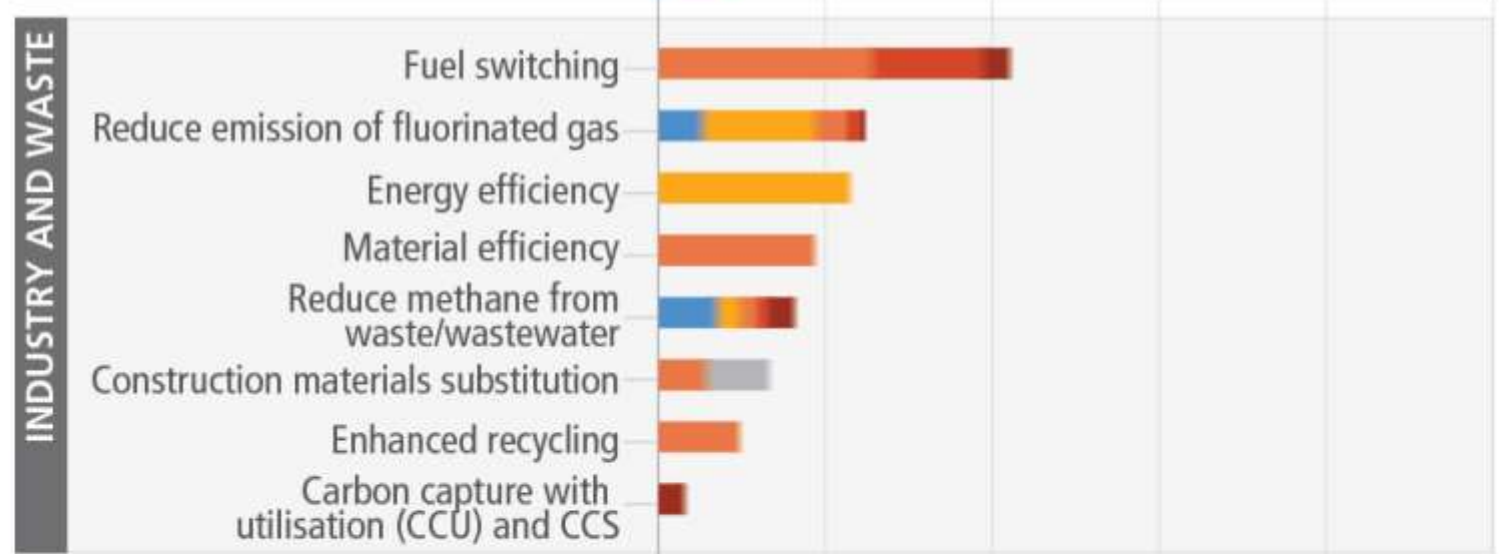
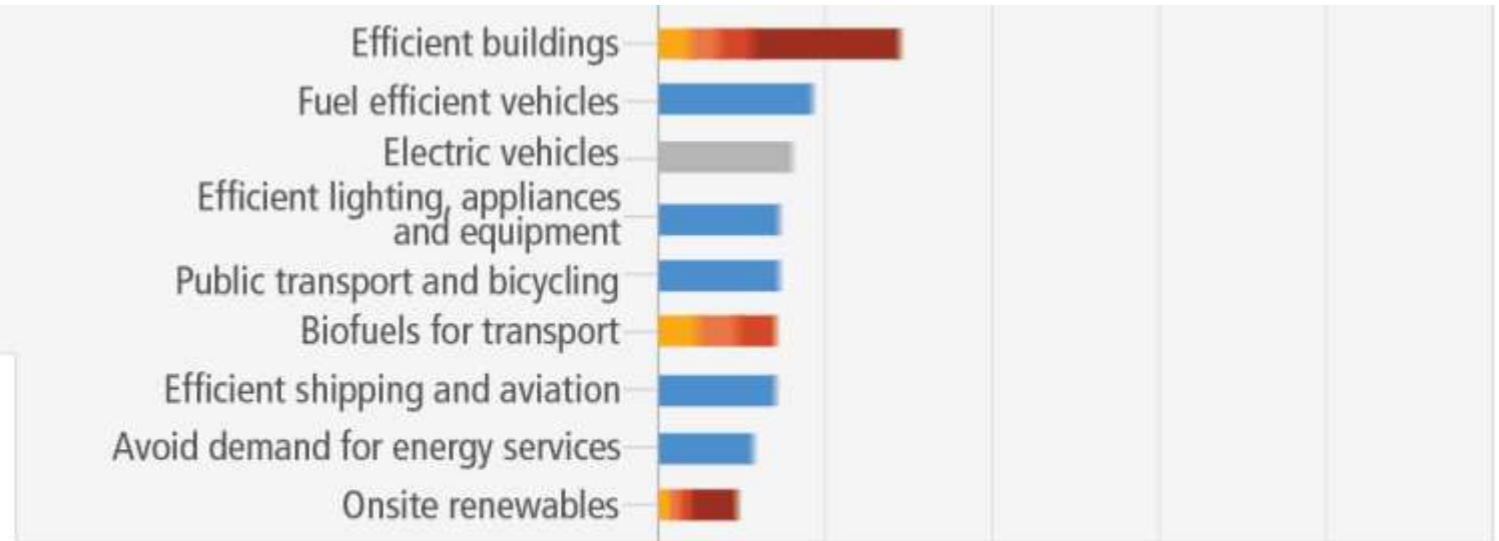

Közlekedés

There are multiple opportunities for scaling up climate action

a) Feasibility of climate responses and adaptation, and potential of mitigation options in the near-term

Feasibility level and synergies with mitigation

High Medium Low

Insufficient evidence

Confidence level in potential feasibility and in synergies with mitigation

High Medium Low

Net lifetime cost of options:

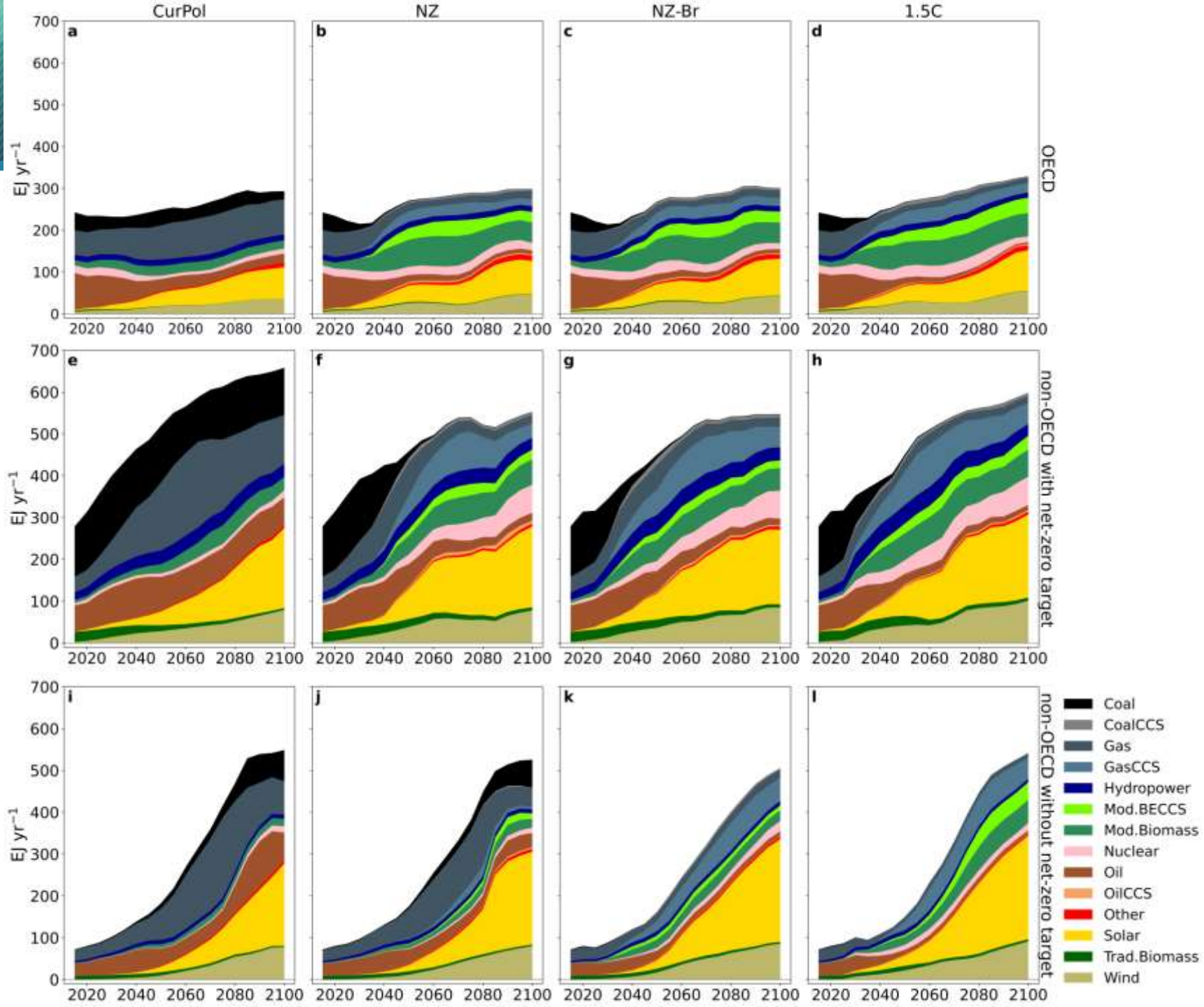
- Costs are lower than the reference
- 0–20 (USD per tCO₂-eq)
- 20–50 (USD per tCO₂-eq)
- 50–100 (USD per tCO₂-eq)
- 100–200 (USD per tCO₂-eq)
- Cost not allocated due to high variability or lack of data

- A globális átlaghőmérséklet-emelkedés korlátozásához jelentős átalakulásokra van szükség:
  - A fosszilis tüzelőanyagok használatának csökkentése és a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás alkalmazása;
  - Alacsony vagy nulla szén-dioxid-kibocsátású energiarendszerek;
  - Széles körű villamosítás és az energiahatékonyság javítása;
  - Alternatív üzemanyagok: pl. hidrogén és fenntartható bioüzemanyagok.

Energetikai rendszerek átalakítása:

- A (széndioxid-eltávolítással) semlegesített fosszilis tüzelőanyagoknak kell az új normának lenniük
- A megújuló energiaforrások fokozott elterjedésével párosulva
- Nincs szükség kiterjedt CDR-használatra a CO₂ semlegességhez

Tervezett napelemes fejlesztések

- Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva
- Hálózati tárolók telepítése MAVIR-nál és elosztóknál és energiapiaci szereplőknél

Tervezett okos hálózat (smart grid) fejlesztések

A dinamikusan növekvő számú időjárásfüggő megújuló termelő (különös tekintettel a háztartási méretű kiserőművekre) hálózatba történő hatékony integrálása megköveteli, hogy a hagyományos hálózatfejlesztési tevékenységek mellett kihasználjuk a digitális megoldások nyújtotta lehetőségeket is:

- Jobb időjárási és általában termelési előrejelzéssel hatékonyabbá tehető a menetrendezés;
- A fogyasztó oldali beavatkozás (demand side management – DSM) segítségével jobban alakítható a fogyasztás időbeli eloszlása;
- A fejlettebb mérőeszközök (okosmérők) segítségével nagyobb időbeli felbontásban és alacsonyabb késleltetéssel (akár kvázi valós időben) nyomon követhető lehet mind a termelés, mind a fogyasztás;
- A fogyasztás és termelés részletesebb megfigyelhetőségével akár energiahatékonysági, akár kibocsátási célok megvalósulása pontosabban nyomon követhető.

Magyarország a közeljövőben komoly erőforrásokat kíván fordítani a megújuló termelőket kezelni képes, rugalmas és ellenálló áramhálózati fejlesztésekre:

- **Okosmérők** kihelyezésének támogatása: jelenlegi ütemezés szerint már 2026-ra meghaladhatja a kihelyezett okosmérők száma az 1 milliót
- Jobb időjárás előrejelzési képességek és ezáltal **jobban menetrendezhető termelés** a megújulók esetében (OMSZ)
- Egységes energetikai adatgyűjtésre és adatszolgáltatásra képes **adatközpont** (Független Energetikai Adatközpont Zrt.)
- **Energiahatékonyságot támogató informatikai megoldás** közintézmények számára

- A globális ÜHG-kibocsátások 40-70%-os csökkentésének lehetősége 2050-ig;
- A gyaloglás és a kerékpározás, a villamosított közlekedés, a légi közlekedés csökkentése és a lakhatás átalakítása nagymértékben hozzájárulnak ehhez;
- Az életmódváltás rendszerszintű változásokat igényel az egész társadalomban.

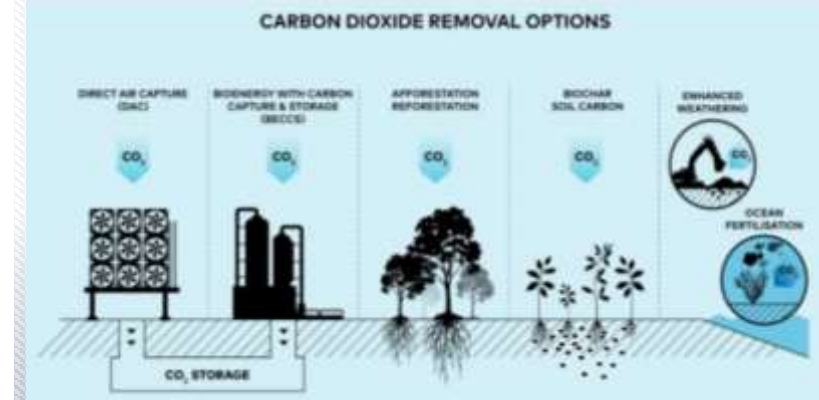

b) Potential of demand-side mitigation options by 2050

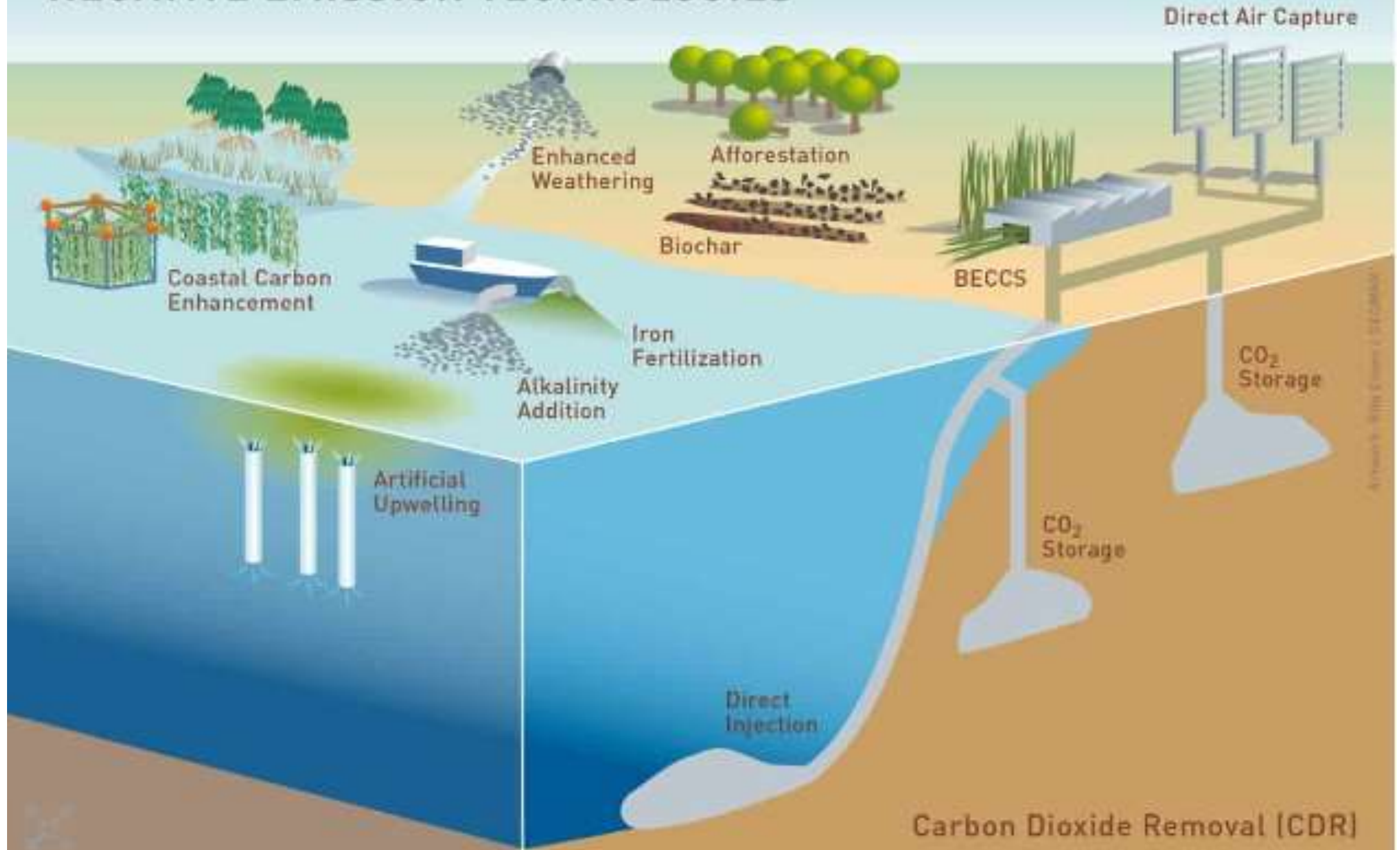
the range of GHG emissions reduction potential is 40-70% in these end-use sectors

- Szintén elengedhetetlen a klímasemlegesség eléréséhez;
- A nehezen kiküszöbölhető kibocsátások ellensúlyozásához szükséges;
- Biológiai módszerekkel: erdőtelepítés, a talaj szénmegkötése;
- Az új (ipari) technológiák több kutatást igényelnek;
- Megvalósítási, fenntarthatósági korlátok állnak fenn egyelőre.

NEGATIVE EMISSION TECHNOLOGIES

- Jelentős, a jelenleginek többszörösét kitevő **beruházásokra van szükség** az éghajlatváltozás mérséklése területén. 2020 és 2030 között évente átlagosan 3-6-szor több klímavédelmi beruházást kell végrehajtani világszerte, mint korábban a globális hőmérséklet-emelkedés 1.5°C-ra vagy 2°C-ra történő korlátozásához.
- Az éghajlatváltozás mérséklésével járó várható gazdasági előnyök nagyobbak, mint a költségek.

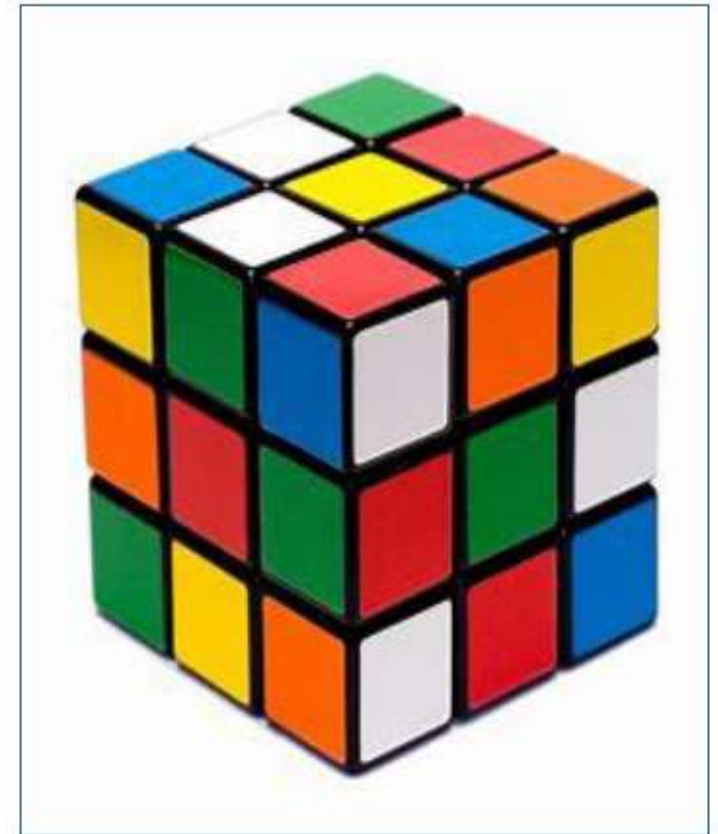
2017

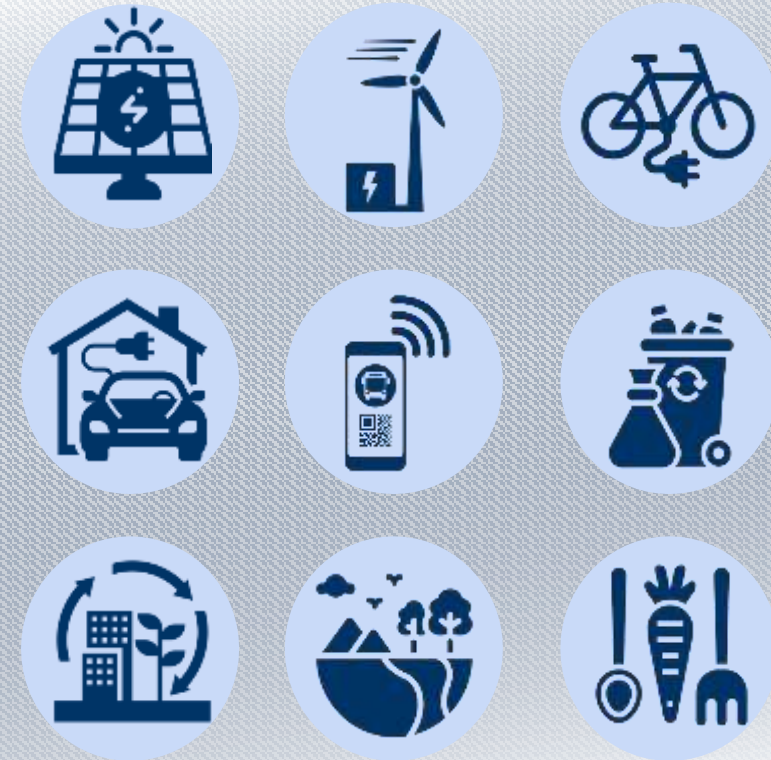
2018

2023

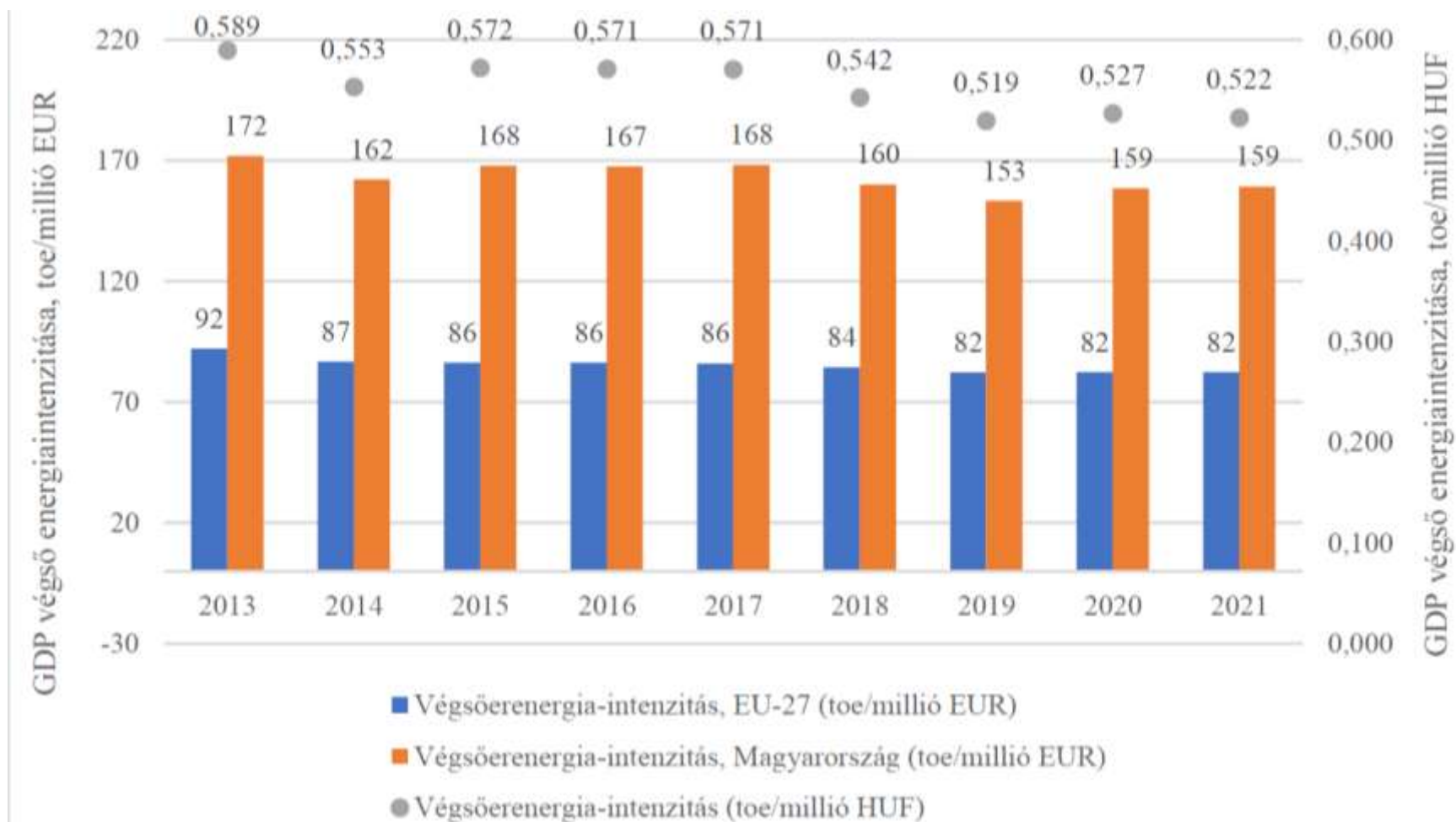

- A beruházások és a szakpolitikák előmozdítják az alacsony kibocsátású technológiai innovációt;
- A hatékony döntéshozatalhoz fel kell mérni a potenciális előnyöket, akadályokat és kockázatokat;
- Egyes lehetőségek műszakilag megvalósíthatóak, gyorsan költséghatékonyak, és viszonylag nagy a társadalmi támogatottsága.

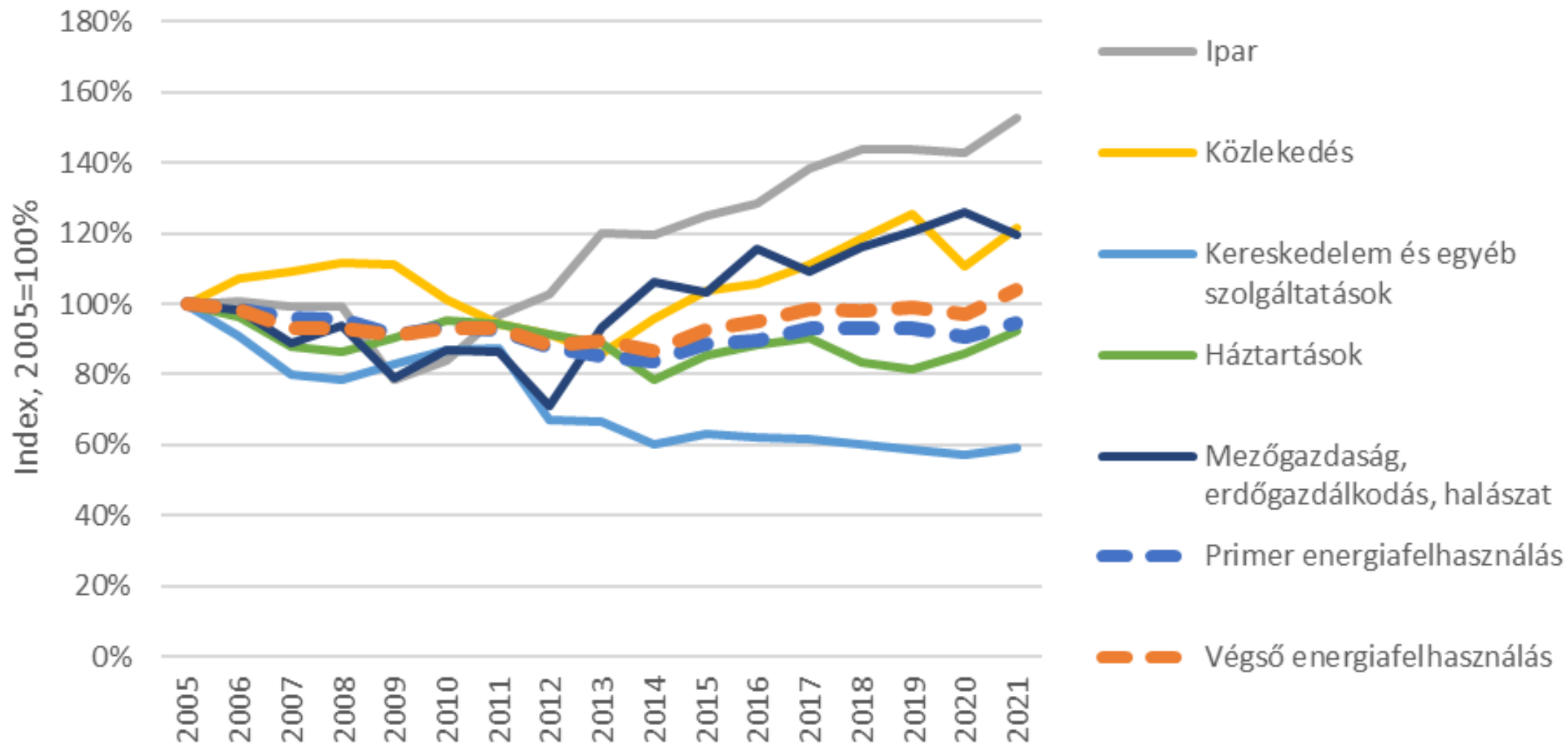

Magyarország és az EU27 végső energiaintenzitásának alakulása

A magyar gazdaság energiaintenzitása (GDP végső energiaintenzitása) az Európai Unió átlagához viszonyítva magas, ugyanakkor folyamatosan csökken. Bár az Európai Unió energiaintenzitási mutatója is csökken, de a magyar érték gyorsabb ütemben mérséklődik, így az eltérés abszolút értéken csökkent (2013-ban 80 toe/millió EUR, 2021-ben 77 toe/millió EUR volt a különbség).

A végső energiafelhasználás alakulása ágazatonként, 2005-2021

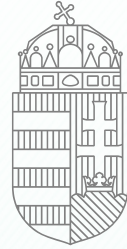

Az ipari szektor energetikai célú energiafelhasználása 2005 és 2021 között 53%-kal **emelkedett**, amely az összes többi szektor változásához képest a legmagasabb érték. A 2010-20 közötti gazdasági növekedéshez nem lettek hozzáigazítva az energaintenzív iparágak energia ellátó rendszerei, ezért például a gőztermelésnél romlottak az energiahatékonysági mutatók.

2017-től több energiahatékonysági szakpolitika is az ipart célozta (kötelező nagyvállalati auditálás, energetikai szakreferensek alkalmazása, energiahatékonysági beruházások normatív adókedvezménye) majd a 2021-ben induló EKR is döntően ipari és közlekedési energiahatékonysági beruházásokat mozgósított.

- Az energaintenzív iparágak esetében fokozott szerepet szánunk a CO₂ leválasztását célzó technológiák alkalmazásának, amit célzott szabályozási és pénzügyi eszközökkel kívánunk elérni.
- Ezek a technológiák önmagukban nem alkalmazhatók, hiszen biztosítani kell a leválasztott széndioxid felhasználását, avagy hosszú távú megbízható tárolását. Erre tekintettel nélkülözhetetlen a komplex megoldások kialakítása. Mindazonáltal ez az eszköz csak nagyobb kapacitású ipari létesítményeknél használható gazdaságosan.
- Az iparban rendszerszinten **energiahatékonysági beruházásokkal és technológiaváltással** lehet az ÜHG kibocsátást érdemben csökkenteni. Ez utóbbi elsődleges eszköze a villamos energiára való váltás. Ahol ez műszaki vagy gazdaságossági okokból nem lehetséges, indokolt a szén-dioxid-leválasztást, vagy a **hidrogén alapú technológiákat** alkalmazni.

- A Nemzeti Hidrogén Stratégia a hidrogén ipari felhasználását jelöli ki az egyik kiemelt beavatkozási irányként. **A hidrogén előállításánál jelentős mértékben csökkenteni szükséges a ma még egyeduralkodó földgáz alapú előállítást.** Helyette cél egyrészt a megújuló alapú hidrogén gyártása, másrészt a nukleáris energia segítségével előállított áram felhasználása a vízbontás során. A nukleáris alapú áram előállításának is ugyanolyan alacsony az ÜHG kibocsátása és a karbon lábnyoma, mint a nap- vagy szélenergiáé. A hidrogén előállításánál a vízbontási technológia mellett 5-8 éves időtávon várhatóan egyre növekvő szerepet fognak kapni a biológiai alapú eljárások is, így cél ezek kutatása.
- A zöld hidrogén előállítás elterjesztése érdekében a Stratégia előírja **legalább 240 MW elektrolizáló kapacitás telepítését** 2030-ig. Nem önmagában a zöld hidrogén előállítása érték, hanem a zöld hidrogén költséghatékony felhasználása. Ehhez megfelelő szabályozási és kiszámítható támogatási intézkedéseket kell hozni, egyúttal a tervezett felhasználás helyéhez és mértékéhez igazodó alpinfrastrukturális beruházások megvalósulását kell elősegíteni.
- **A hidrogént a nehezen elektrifikálható,** jellemzően energaintenzív **iparágakban** szükséges majd felhasználni, így kiemelten a vegyiparban, acéliparban, cementiparban, üveg- és kerámiagyártás során.

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

**Köszönöm
a megtisztelő figyelmet!**